

TBMM

Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.

AYLIK BÜLTEN SAYI: 97

NİSAN 2003

**TBMM'nin açılışının 83. yılı ve
23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı,
çeşitli etkinliklerle coşku içinde kutlandı**

Bu sayıda...

● TBMM'nin açılışının 83. yılı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ile Egemenlik Haftası her yıl olduğu gibi bu yıl da görkemli bir şekilde kutlandı. TBMM Başkanı Bülent Arınç, devletin ve demokrasinin teminatı olan Meclis'in önem ve yüceliğinin, millet iradesine yaslanmasından geldiğini söyledi.

● Egemenlik Haftası kapsamında, TBMM, Anıtkabir'de ve 1. Meclis Binasında törenler düzenlendi; Genel Kurul'da özel gündemli toplantı yapıldı. Toplantıda, TBMM Başkanı Arınç, Ak Parti Genel Başkanı ve Başbakan Erdoğan, Anamuhalefet Partisi CHP Genel Başkanı Baykal ile DYP Genel Başkanı Ağar birer konuşma yaptılar

● TBMM tarafından ilk kez düzenlenen Uluslararası Anayasa Sempozyumu 22-24 Nisan tarihleri arasında Meclis'te yapıldı. Ayrıca Kahramanmaraş ve Antakya'da da iki ayrı sempozyum gerçekleştirildi.

● Çocuk Parlamentosu 20 Nisan'da Genel Kurul Salonunda toplandı. TBMM Başkanvekili Nevzat Pakdil çocukların geleceği için seferberlik halinde çalışılması gerektiğini belirtirken, çocuklar da yayımladıkları bildiri-
de barış ve huzur dolu bir dünya dilediler.

● Meclis'e sunulacak tasarı, teklif ve KHK'lerin AB mevzuatına uygunluğunu incelemek üzere "AB Uyum Komisyonu" kuruldu.

● TBMM Başkanı Bülent Arınç, Bosna Hersek'e resmi bir ziyarette bulundu.

30 NİSAN 2003 TARİHİNDE MİLLETVEKİLİ DAĞILIMI

AK PARTİ	365
Adalet ve Kalkınma Partisi	
CHP	177
Cumhuriyet Halk Partisi	
DYP	3
Doğru Yol Partisi	
ANAP	1
Anavatan Partisi	
BAĞIMSIZLAR	4

Hakkâri Bağımsız Milletvekili Mustafa Zeydan, 11 Nisan'da Anavatan Partisi'ne katıldı.
Böylece ANAP da Meclis'te temsil edilmeye başladı.

TBMM Genel Sekreterliği
Basın Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Aylık Bülten

Nisan 2003
Sayı 97

Yayın Yönetmeni
Şahap ALP

Yayın Koordinatörü
Engür TÜRER

Yayına Hazırlayan
M. Cenap KAYASÜ
Katkıda Bulunanlar
Sefa SALANTUR
Nurel UĞURAL (Kanunlar)

Fotoğraf
Orhan AYDEMİR
Abdullah KARAKUŞ

İnternet: www.tbmm.gov.tr

Yayın Adresi
TBMM Basın Halkla İlişkiler
Müdürlüğü
Bakanlıklar-ANKARA

Telefonlar
420 69 03 - 420 69 06

Faks
420 68 86 - 420 68 89
e-posta: bulten@tbmm.gov.tr
bashilmd@tbmm.gov.tr

Baskı: TBMM Basımevi

Devletin ve demokrasinin teminatı olan Meclis'in önemi ve yüceliğinin millet iradesine yaslanmasından geldiğini belirten TBMM Başkanı Arınç:

"Bugün bilinç ve kararlılıkla hareket etmenin günüdür"

● **Bülent Arınç, 1. Meclis konuşmasında da, "Bu ülkede farklı düşüncelere ve dünya görüşlerine sahip insanların bir arada yaşayabilmesi için aydınlarımız, siyasetçilerimiz formül arıyorlar. Ben diyorum ki, aradığımız formül ilk Meclis'i oluşturan irade ve ruhta gizlidir" dedi.**

TBMM'nin açılışının 83. yılı ve 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, Ulusal Egemenlik Haftası etkinlikleri içerisinde coşku ile kutlandı. TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, yayımladığı mesajda, devletin ve demokrasinin teminatı olan Meclis'in önemi ve yüceliğinin millet iradesine yaslanmasından geldiğini belirterek, "Bugün bu bilinç ve kararlılıkla hareket etmenin günüdür" dedi.

Bülent Arınç, 1. Meclis'te düzenlenen törende yaptığı konuşmada da, farklı düşüncelere ve dünya görüşlerine sahip insanların bir arada yaşayabilmesi için aydınların ve siyasetçilerin formül aradıklarını belirterek, "Ben diyorum ki, aradığımız formül ilk Meclis'i oluşturan irade ve ruhta gizlidir" dedi.

23 NİSAN MESAJI

Arınç, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dolayısıyla yayımladığı kutlama mesajında, Meclis'in, Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalandığı, orduların dağıtıldığı, vatan topraklarının işgal edildiği, milletin yorgun ve güçsüz düşürüldüğü ve ümitlerin kesildiği bir ortamda kurulduğunu vurgulayarak şunları kaydetti:

"TBMM'nin kuruluşu, milletimizin sadece vatan topraklarını işgalden kurtarma ve kendisine vurulmak istenen esaret zincirlerini parçalama azminin değil aynı zamanda ülkenin yönetim biçimi ile ilgili kararlılığının da anlamlı bir ifadesidir. Nitekim bu irade İstiklal Savaşı'nı büyük bir kahramanlık ve

kararlılıkla yürütmüş, vatan topraklarını işgalden kurtarmış ve Anadolu toprakları üzerinde sonsuza değin yaşayacak olan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni kurmuştur.

Bu iradenin temel dayanağı ise milli egemenlik düşüncesidir. Geleceğe ait kararları yine milletin kendisinin vereceği inancıdır. Bu düşünce devletimizin ve Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi **Mustafa Kemal Atatürk**'ün (Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir) veciz sözü ile gerçek yerini ve ifadesini bulmuştur."

Meclis'in, devletimizin ve demokrasimizin teminatı olduğunu ifade eden **Bülent Arınç** şöyle devam etti:

"Meclis'in önemi ve yüceliği de millet iradesine yaslanmasından, milletin kendi kendini yönetme biçimi olan demokrasinin temeli olmasından ve nihayet millete ait olan egemenlik hakkını millet adına kullanmasından gelir.

Bugün bu bilinç ve kararlılıkla hareket etmenin günüdür. Bunu başarabildiğimiz takdirde aşamaya çağımız bir engel, çözemeyeceğimiz hiçbir sorun kalmayacaktır. Bu nedenle tüm vatandaşlarımızı bu bilinç ve kararlılıkla hareket etmeye ve bizi bekleyen güzel günlere hep birlikte, el ele yürümeye davet ediyorum."

UMUT ÇİÇEKLERİ

TBMM Başkanı **Arınç**, bugünün çocuklara armağan edilmesinin, devletin genç nesillerin omuzlarında yükseleceği inancının bir ifadesi olduğunu belirtti. Çocuklara seslenirken, "Sizler milletimizin umut çiçekleri, aydınlık yarınlarımızı kucaklayan güçlü kollarısınız.

Bu bakımdan sizlerin sağlıklı, eğitilmiş, mutlu ve özgür bireyler olarak hayata devam etmeniz büyük arzumuzdur" diyen **Arınç**, mesajında şu ifadelerle yer verdi:

"Hedeflerimiz, sizleri özgür düşünceli, kendi başına karar verebilen, sorgulayan, kendi toplumunun ve evrensel doğrulardan haberdar olan, hayatın güçlükleri ile baş edebilecek ölçüde donanımlı ve yetenekli gençler olarak yetiştirebilmektir.

Bunu başarabildiğimiz takdirde bugünün çocukları, yarının gençleri olarak sizler ülkemizin sadece zenginliği değil dinamizminin ve değişim potansiyelinin kaynağı olacaksınız. Türkiye gelecekteki güçlü, müreffeh ve lider ülke konumuna omuzlarınızda yükselerek ulaşacaktır."

TBMM'DEKİ TÖREN

23 Nisan kutlamaları çerçevesinde ilk tören TBMM'deki Atatürk Anıtında yapıldı. TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, anıta çelenk koydu. Saygı duruşunun ardından İstiklal Marşı okundu. Törene, Başkanlık Divanı üyeleri, Bakanlar, Ak Parti ve CHP Grup yöneticileri ile milletvekilleri ve Meclis personeli katıldı.

ANITKABİR ZİYARETİ

TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, Meclis'teki törenin ardından Anıtkabir'e geçerek Atatürk'ün mozolesine çelenk koyup saygı duruşunda bulundu, daha sonra özel defteri imzaladı.

Anıtkabir'deki törene TBMM Başkanı **Arınç**'ın yanı sıra Başbakan **Recep Tayyip Erdoğan**, Ana Muhalefet Partisi

CHP'nin Genel Başkanı **Deniz Baykal**, TBMM Başkanlık Divanı Üyeleri, bakanlar ve milletvekilleri katıldı.

TBMM Başkanı **Bülent Arınç** ve protokol, daha sonra Misak-ı Milli Kulesi'ne geçtiler. **Arınç**, burada Anıt-kabir Özel Defteri'ne şunları yazdı:

"Büyük Atatürk,

Önderliğinizde Kurtuluş Savaşı mücadelesini zaferle sonuçlandıran Gazi Meclisimizin kuruluşunun 83. yıldönümü münasebetiyle TBMM Başkanlık Divanı ve milletvekilleri olarak huzurundayız. Milletimizin tarih sahnesinden silinmeye çalışıldığı milli mücadele günlerinde Türk Milleti'nin azim ve kararı bu Meclis'te tecelli etmiştir. Bugün de Meclisimiz bu mirası hassasiyetle korumaya devam etmektedir.

Aziz Atam,

Türk Milletinin en büyük iftihar kaynağı ve üzerine en fazla titremesi gereken kurumunun TBMM olduğunun bilincindeyiz. Bu yüzden Meclisimize sahip çıkmak, milletimize ve onun iradesine sahip çıkmak demektir. Karşı karşıya olduğumuz sorunlar ne kadar derin olursa olsun, milletimizin iradesi bu Meclise yansımaya devam ettikçe vatandaşlarımız geleceklelerinden emin olabilirler.

Milletimiz için büyük bir sevinç ve gurur kaynağı olan aynı zamanda çocuklarımıza bayram olarak hediye ettiğimiz bu önemli günde aziz hatıranız önünde saygıyla eğiliyorum. Ruhunuz şad olsun."

BİRİNCİ MECLİS

Günün en önemli toplantılarından birisi de Meclis'in ilk toplantısının yapıldığı ve uzun süre Parlamento binası olarak kullanılan 1. Büyük Millet Meclisi binasında yapıldı. Törene, TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, Başbakan **Recep Tayyip Erdoğan**, Genelkurmay Başkanı Orgeneral **Hilmi Özkök**, Bakanlar Kurulu üyeleri, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral **Aytaç Yalman**, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral **Cumhur Asparuk**, Jandarma Genel Komutanı Orgeneral **Şener Eruygur**, milletvekilleri ve öğrenciler katıldı.

Tören, Sinop Mebusu **Şerif Bey**'in 23 Nisan 1920'de Birinci Meclis'te en yaşlı üye sıfatıyla yaptığı konuşmanın kaydının dinlenmesiyle başladı. Konukların Birinci Meclis sıralarını doldurduğu törende daha sonra, kürsüye gelen TBMM Başkanı **Arınç** ülke işgal altındayken, süngüler milletin burnuna dayanmışken Ankara'daki bir taş binada her şeyden önce Büyük Millet Meclisi'nin kurulduğunu belirterek, "Bu ülkede farklı düşüncelere ve dünya görüş

TBMM Başkanı **Bülent Arınç** 23 Nisan günü, TBMM'deki Atatürk Anıtına çelik koydu ve saygı duruşunda bulundu. Törene, Başbakan **Recep Tayyip Erdoğan**, TBMM Başkanlık Divanı Üyeleri, bakan ve milletvekilleri ile Meclis personeli katıldı.

83. yılı dolayısıyla Anıtkabir'de düzenlenen ikinci törende Başkan **Arınç**, beraberindeki heyetle birlikte Ata'nın manevi huzurunda saygı duruşunda bulunduktan sonra Özel Defteri imzaladı. Buradaki törene, Meclis'deki törene katılanların yanı sıra CHP Genel Başkanı **Deniz Baykal** ile ANAP Genel Başkanı **Ali Talip Özdemir** de yer aldı.

lerine sahip insanların bir arada yaşayabilmesi için aydınlarımız, siyasetçilerimiz formül arıyorlar. Ben diyorum ki, aradığımız formül ilk Meclis'i oluşturan irade ve ruhta gizlidir" dedi.

İlk Meclisin, çeşitli meslek gruplarından gelen mebusları barındırdığını, mebusların yüzde 60'ının yabancı dil bildiğini ve entelektüel düzeyin çok yüksek olduğunu belirten TBMM Başkanı **Arınç**, "Tam bağımsız bir Türkiye, bu sıralarda oturan insanların başlattığı çabalarla meydana geldi" dedi. Ülkenin ruhu, beyni ve kalbinin o mecliste bulunduğunu kaydeden **Arınç**, şöyle konuştu:

"1920'de ülkenin içinde bulunduğu tabloda iki sorumuz vardı. Birincisi, tam bağımsız bir ülke istiyorduk. Zira işgal altındaydık. İkincisi, topyekün sancılarla dağılan bir sistemi ve ekonomiyi yeniden kurmamız gerekiyordu. Bu iki şeyi gerçekleştirmek için **Mustafa Kemal** ve arkadaşlarının yaptığı ilk şey, bir meclis kurup onun çatısı altında toplanmak oldu. Her şeyden önce: silahtan, savaştan, hükümet kurmaktan önce yapılan şey bir meclis kurmak oldu. Bu son derece önemlidir. İşgal altındayken, süngüler burnumuza dayanmışken, Ankara'da bu taş binada ilk önce meclis

kuruldu. Bunun anlamı şudur: Halkın iradesi yön vermedikçe hiçbir şeyin anlamı, hiçbir sorunun çözümü yoktu.

Şimdi sizlere, bu ülkenin aydınlarına, entelektüellerine söylemek istediğim şudur: Bu ülkede farklı düşüncelere ve dünya görüşlerine sahip insanların bir arada yaşayabilmesi için aydınlarımız, siyasetçilerimiz formül arıyorlar. Ben diyorum ki, aradığımız formül İlk Meclis'i oluşturan irade ve ruhta gizlidir. Tam bağımsız bir Türkiye'yi, bu çatının altında toplanan temsilciler kurdular. Bugün ayağa kalkmak için aradığımız formül, yelkenlerimizi dolduracak rüzgar budur."

Türkiye'nin milli egemenliğinin varolacağını tüm dünyaya bir kez daha duyurmanın böyle bir günde önemli olduğunu ifade eden Arınç, "Ama aynı zamanda entelektüel bir tartışma başlatarak bunu gündeme taşımanın da gerekliliğine inanıyorum. Aydınlarımızı, tarihçilerimizi, sosyologlarımızı, bir arada yaşamak için formül arayanları, İlk Meclis'in ruhunu yeniden incelemeye çağırıyorum. O iradeyi, o ruhu yeniden inceleyin" diye konuştu.

ÖZEL DEFTER

Törenin ardından Birinci Meclis'teki özel defteri de imzalayan Arınç, deftere şunları yazdı:

"Milli iradenin sesinin ilk defa bütün dünyaya duyurulduğu tarihi çatı altında bulunmaktan, büyük onur duyuyorum. Kuruluşunun 83. yılını kutladığımız TBMM, her zaman olduğu gibi bugün de çağdaş, demokratik ve laik hukuk devletimizin teminatıdır.

Türk Milleti'nin iradesinin vegane temsilcisi, bağımsız varlığımızın sarsılmaz temelidir. Bu kutlu gün vesilesiyle başta Ulu Önder Atatürk olmak üzere Birinci Büyük Millet Meclisimizin tüm vekillerine şükranlarımı sunuyorum, kendilerini saygıyla anıyorum."

1. Meclis'teki tören, TBMM Başkanı Arınç, Başbakan Erdoğan ve bakanlar ile diğer katılımcıların da izlediği seçmenlerin gösterisiyle son buldu.

KUTLAMALARI KABUL

TBMM Başkanı Bülent Arınç, 83. yıl dolayısıyla TBMM'de kutlamaları kabul etti. Tören Salonu'ndaki kutlamalara, Başbakan Recep Tayyip Er-

doğan, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök, Anayasa Mahkemesi Başkanı Mustafa Bumin, CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, yüksek yargı organlarının başkanları, Bakanlar Kurulu üyeleri, kuvvet komutanları ve orgeneral-ler ile oramiraller, TBMM Başkanvekilleri, YÖK Başkanı, Meclis'te temsil edilen DYP Genel Başkanı Mehmet Ağar ile ANAP Genel Başkanı Ali Talip Özdemir, Grup Başkanvekilleri ile genel merkez yöneticileri, milletvekilleri, Meclis'te temsil edilmeyen bazı siyasi partilerin temsilcileri, askeri ve mülki erkan, sivil toplum örgütleri ile meslek kuruluşlarının temsilcileri katıldı.

GENEL KURUL TOPLANTISI

TBMM Başkanı Bülent Arınç, Genel Kurulun özel gündemli toplantısının açılışında yaptığı konuşmada, Büyük Millet Meclisi'nin, Cumhuriyet ve demokrasinin de temel dayanağı olduğunu söyledi. Arınç, 23 Nisan tarihini, Türk Milleti'nin kurtuluşunu, bağımsızlığını, hürriyetini ve egemenliğini sembolleştiren, bayraklaştıran tarihi bir gün olduğunu belirterek, bu tarihi

Müze olarak kullanılan Birinci Meclis Binasında düzenlenen törende TBMM Başkanı Arınç bir konuşma yaptı. Törene, Başkanlık Divanı üyeleri ve milletvekillerinin yanı sıra Genelkurmay Başkanı Org. Özkök ile kuvvet komutanları da katıldı.

günden bugün de yarınlar için de ilham ve güç alınmasının kaçınılmaz olduğunu vurguladı.

"Dönümüzü iyi tahlil etmek durumundayız" diyen **Arınc**, tarihi bir takım hadiselerin kronolojik yığını olarak değil, kendisinden ders alınacak bir ibret kitabı olarak okumak ve anlamak gerektiğini, bu bakımdan tarihin, geleceğin aynası olduğunu kaydetti.

MİLLİ MÜCADELENİN PAROLASI

Arınc, Türk siyasi fikir ve düşünce tarihinde ilk defa milli egemenlik ilkesini ele alıp savunan ve onu politik uygulamada başarıya ulaştıran kişinin Atatürk olduğuna dikkati çekerek, "**Mustafa Kemal**'in Mondros Mütarekesi şartlarına ve işgale karşı direnmeleri için askeri ve mülki idarecilere gönderdiği Amasya Genelgesi'ndeki (milletin istiklalini yine milletin azmi ve kararı kurtaracaktır) ifadesi, milli mücadelemizin parolası olmuştur" diye konuştu. Daha sonraki süreçte milli egemenliğin vazgeçilmez bir ilke olduğunu belirten **Arınc**, bu kavramın TBMM'nin kuruluşu ve Cumhuriyet'in ilanyla Türkiye Cumhuriyeti'nin temel yasasını oluşturduğunu dile getirdi. Konuşmasında sık sık **Atatürk**'ün sözlerine yer veren **Arınc**, demokrasilerde milli iradenin üzerinde hiçbir gücün olmadığını kaydederek, demokrasinin milletin kendi kaderini kendisinin çizmesi olduğunu söyledi. **Arınc**, "Milli egemenlik ilkesi, milli birlik ve beraberliğimizi sağlamış; Türk milleti şekli ve özü cumhuriyet olan devlet yapısına kavuşmuştur. Cumhuriyetimiz milli egemenlik ilkesinin doğal bir sonucu olduğu kadar başarısının da asıl sebebidir" dedi.

Cumhuriyet'in kuruluşu ve daha sonraki gelişmeler içinde elde edilen demokratik parlamenter rejimin Türk toplumuna çağdaşlaşma yolunda çok büyük atılımlar kazandırdığını anlatan **Arınc**, bunun aynı zamanda bağımsız bir millet olarak geleceğe güvenle bakmanın mutluluğunu da sağladığını vurguladı.

"Milli egemenlik ilkesi, ancak hukuk devleti ilkesi ve hukukun üstünlüğünün sağlanmasıyla hayat bulur" diyen **Arınc**, hukukun üstünlüğünün tesisinin temel yasa niteliğindeki Anayasa'nın varlığını gerektirdiğine işaret etti. **Arınc**, milli egemenlik ilkesinden kaynaklanan bütün yetki ve sorumlulukların Anayasaya dayandığını bildirdi.

PARLAK GELECEĞE NAMZET

Arınc, Türkiye'nin milli egemenlik yetkisini kullanmasını hukukun üstünlüğü ile anayasasında ifade eden çağdaş ve dünya milletlerine örnek bir devlet ol-

duğunu belirterek, şunları söyledi:

"Milli iradenin tecelli ve temsil edildiği, kuruluşunun 83. yılını idrak ettiğimiz TBMM, demokrasimizin, milli devletimizin ve geleceğimizin de en büyük güvencesidir. Gücünü ve yetkisini milli iradede alan TBMM, sorumluluklarını ve görevlerini bu şuur ve heyecanla yerine getirmektedir. Aziz milletimiz bilmelidir ki, TBMM'de sembolleşen üstün milli egemenlik ilkesi, her zorluğu aşmaya muktedirdir. Türkiye Cumhuriyeti, dünya devletler sahnesinde etkin ve itibarlı yeri olan köklü ve şerefli tarihine ve mazisine uygun olarak parlak bir geleceğe namzet güçlü bir ülkedir.

Türkiye, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Milli birliğimiz ve bütünlüğümüz geleceğimizi teminat altına alan vazgeçilmez ve Türkiye'nin her meselesinin düşünülmesinde ve çözülmesinde temel yapacağımız değiştirilemez bir hakikatimizdir. Bu hakikat, aziz vatan coğrafyasında varolabilmemizin, var kalabilmemizin de teminatı, bir başka ifadeyle varlık sebebimizdir. Türkiye devletinin geleceği, birlik ve bütünlüğü, her türlü politikaların üstünlüğüdür."

Arınc, konuşmasını, **Atatürk**'ün Cumhurbaşkanı olarak Büyük Millet Meclisi'nde yaptığı konuşmadaki şu sözleri ile tamamladı:

"Aziz arkadaşlarım, büyük millet meclisini yeni ve mühim vatan hizmetleri bekliyor. Yeni meşaimizin ve tedbirlerimizin de büyük milletimizin menfaatlerine tamamiyle uygun düşeceğine şüphe yoktur. Mensubu olmaktan gurur duyduğumuz Türk milletinin emanet ve salahiyetiyle beraber sevgisi ve koruması da sizin üzerinizdedir."

ERDOĞAN'IN KONUŞMASI

AK Parti Genel Başkanı ve Başbakan **Recep Tayyip Erdoğan**, Kurtuluş Savaşı'nı yöneten TBMM'nin, Gazi unvanını alan ilk ve tek meclis olduğuna işaret ederek, "Dolayısıyla bu çatı altında ülkemize hizmet ettiğimiz için her birimiz tarihin yükünü de omuzlarımızda şerefle taşımalıyız" dedi.

Erdoğan, özel gündemli toplantıda yaptığı konuşmada, TBMM'nin, Türk milletinin bağımsız iradesinin yegane sembolü olarak 83 yıl önce vücut bulduğunu söyledi. "Bu büyük şemsiyenin altında kocaman bir çınar büyüdü. Bu çınar bütün kurumlarıyla Türkiye Cumhuriyeti Devleti'dir" diyen **Erdoğan**, "Bizler herkesten çok hem geçmişimize hem de önümüzdeki ufka bakmak zorundayız" diye konuştu.

Ak Parti Genel Başkanı ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan:

"Bu büyük şemsiyenin altında kocaman bir çınar büyüdü. Bu çınar bütün kurumlarıyla Türkiye Cumhuriyeti Devleti'dir"

Ana Muhalefet Partisi ve CHP Genel Başkanı Deniz Baykal:

"TBMM bir askeri zaferin eseri değildir, tam tersine askeri zafer TBMM'nin eseridir."

DYP Genel Başkanı

Mehmet Ağar:

"Dünyada hiçbir devletin kuruluşunda milletin izleri bu kadar net değildir."

TBMM Başkanı Bülent Arınç, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, hakanlar ve milletvekilleri, 1. Meclis'in bahçesinde seçmenlerin gösterisini ilgi ile izlediler.

Recep Tayyip Erdoğan, "Eksiksiz ve tam bir demokrasiyi gerçekleştirebilirsek inanıyorum ki bu asil milletimiz tarihi bir sıçrama yapmaya muktedir" dedi.

Meclis'in belli bir siyasi çoğunluğun veya belli bir zümrenin değil milletimizin iradesini temsil ettiğini belirten **Erdoğan** "Bu millet, bağımsız devlet sahibi olmanın gerektirdiği asli kurumlar sayesinde öncelikle kendi hürriyetini ve bağımsızlığını muhafaza etmiştir. Bin yıldan bu yana bizi millet kılan değerlerimizi harmanlayarak bütün rüzgarlara karşı iç ve dış barışı korumasını bilmiştir. Bu millet, manevi ve kültürel dinamikleriyle bize özgü bir sentez kurmuş, kalıcı bir barış ve bir kültür inşa etmiştir. Bu kültür, bir kardeşlik kültürüdür."

Başbakan **Erdoğan**, milletin temsilcileri olarak omuzlarına büyük sorumluluklar yüklendiğini, en önemli görevlerinin "milletin önünü açmak ve halkın geleceğe güvenle bakmasını sağlamak" olduğunu vurguladı. **Erdoğan**, şöyle konuştu:

"Parlamentar sistem üzerine kurulu demokrasimizi tam ve eksiksiz olarak işletebilmeliyiz. Unutulmamalı ki, milli iradenin tecelligahı olan Meclisimiz, milletimizin geleceği ile ilgili olarak son söz sahibidir.

Çözülemeyecek hiçbir sorunumuz yoktur. Yeter ki bir bütünlük içinde çözüme odaklanmış olalım. O zor şartlarda başarılanları hatırlayarak bugüne ve yarına bakmalıyız. Demokratik hukuk

devletinin temelini daha sağlam kılmalıyız. Milletimizin ve devletimizin menfaatinin bir olduğunu kabul etmeli ve Türkiye'nin kalkınması için hepimiz katkıda bulunmalıyız."

BAYKAL'IN KONUŞMASI

CHP Genel Başkanı **Deniz Baykal** ise TBMM'nin dünyadaki benzerlerinin hiçbirisinde bulunmayan bir temel özelliğe sahip olduğunu belirterek, "TBMM bir askeri zaferin eseri değildir, tam tersine askeri zafer TBMM'nin eseridir. Türkiye Büyük Millet Meclisinden önce, ne bir devlet ne bir cumhuriyet ne de bir ordu vardır. Devleti de cumhuriyeti de orduyu da Türkiye Büyük Millet Meclisi kurmuştur" dedi.

Baykal, konuşmasında Türkiye'nin barış, mutluluk, refah ve bağımsızlık içinde bayramlar geçirmesini dileyerek, başladı.

Millet Meclisi ve onun dayandığı milli iradenin, bütün siyasi varlığımızın çıkış noktası, yaşam kaynağı olduğunu belirten **Baykal**, "Bugün Milli Egemenlik Bayramıdır. Ne demektir milli egemenlik? Egemenlik, saltanatla olmayacak, hilafette olmayacak, dinde, mezhepte olmayacak; millette olacak demektir." diye konuştu.

Cumhuriyet ve demokrasinin, milli egemenlikle çıkılan yolculuğun kaçınılmaz durakları olduğunu ifade eden **Baykal**, "Milli egemenliği, ne söylediğinizi bilerek söylüyorsanız, ne kastettiğinizi

den kuşkunuz yoksa, içtenlikle anlayarak, bilinçle söylüyorsanız, siz, yönetiminizi cumhuriyet yapmak zorundasınız. Eğer cumhuriyeti bilinçle içinize sindirmişseniz siz, bir süre sonra demokrasiye geçmek zorundasınız" dedi. **Deniz Baykal** sözlerini şöyle tamamladı:

"Neydi o 337 insanı biraraya getiren? Herhalde ortak bir şeref ve namus anlayışı, bir ulusal onur duygusu, kimseyi kendisinden üstün görmeyen bir ulusal benlik saygısı, her bedeli ödemeye hazır bir özveri, her başarıya ulaştırabilecek bir özgüven... Onlar başarılılar. 83 yıl sonra bugün, bizim de sorunlarımız var; ekonomimiz borç ve faiz batağında, enflasyon, yatırımsızlık, yolsuzluk, işsizlik, partizanlık, toplumu kuşatmış. Bu bir krizdir, biliyorum; ama bu bir ekonomik kriz değildir, bir siyasal krizdir. Temelinde de spekülasyonla, faizle, borçla, emeksiz, üretimsiz, çalışmasız refah tutkusu, iyi yaşama anlayışı vardır.

Bunun sonucu özverinin yerini vurgun, kendi benliğine saygının yerini boyun eğme, özgüvenin yerini teslimiyet alır. İşte bunalım budur. Bu bunalımın çözümü de, IMF'de, Dünya Bankası'nda değildir. 23 Nisan ruhudadır.

23 Nisan'ı, sadece, geçmişe saygı anlayışıyla değil, geleceğe dönük bir umut olarak da selamlıyorum. Bu güzel günü, bütün dünya çocuklarıyla paylaşmaktan mutluluk duyuyorum."

MEHMET AĞAR

DYP Genel Başkanı **Mehmet Ağar** ise iktidarın sürekli gerginlik yaratan müesseseler olmadığını belirterek, "Laik demokratik rejimimizin her türlü tehdide karşı korunmasının birinci sorumluluğu siyasi iktidarındır" dedi.

Özel gündemli toplantıda son konuşmayı yapan DYP lideri **Ağar** "Türk Milleti'nin karşılaştığı sorunlar ne kadar ağır olursa olsun, dünyanın içinde bulunduğu şartlar ne olursa olsun milli hakimiyet günü unutulmayacak, milli hafızamız diri tutulmaya devam edilecektir" diye konuştu.

Dünyada hiçbir devletin kuruluşunda milletin izlerinin bu kadar net olmadığını ifade eden **Ağar**, "Türkiye Cumhuriyeti devletini, milletin ortak iradesi kurmuştur. Bu nedenle, Türkiye Cumhuriyeti'ni inşa eden ve ebedi geleceğimizin de vazgeçilmez şartlarını oluşturan ilke ve değerlere azami saygıyı ve özeni göstermek herkesten önce Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin görevidir" dedi.

TBMM Başkanı Bülent Arınç 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dolayısıyla koltuğunu Eryaman Bahar ilköğretim okulu 5. Sınıf öğrencisi Burak Ağar'a bıraktı.

TBMM'nin birinci sorumluluğunun cumhuriyeti, demokrasiyi ve milletin huzurunu koruyup geliştirmek olduğunu kaydeden DYP lideri Ağar, "Bugün ülkemizin muhtaç olduğu temel husus, anayasal demokrasimizin ve cumhuriyetimizin yüksek değer ve ilkelerinin birlikte korunmasıdır. Bu değer ve ilkeler milli kimliğimizin vazgeçilmez unsurlarıdır. Milli Birlik ve beraberliğimizin de güvencesidir" dedi.

Konuşmasının son bölümünde küreselleşmeye değinen Mehmet Ağar, "Milletler ailesinin şerefli bir ferdi olan ülkemiz küresel sürecin dışında kalamaz. Sürecin dışında kalan ülkeler öncelikle çağın güçlü ülkelerinin yönlendirmelerine maruz kalmaktan kaçınamayacaklardır. Ancak, küreselleşme dinamikleri dikkate alınarak yeni politikalar oluşturulmalıdır. 21. yüzyılın getirdiklerini, uluslararası yapılarla yoğun ilişkilerimizi, milli varlığımızın gelişmesi yönünde kullanmalıyız" diye konuştu.

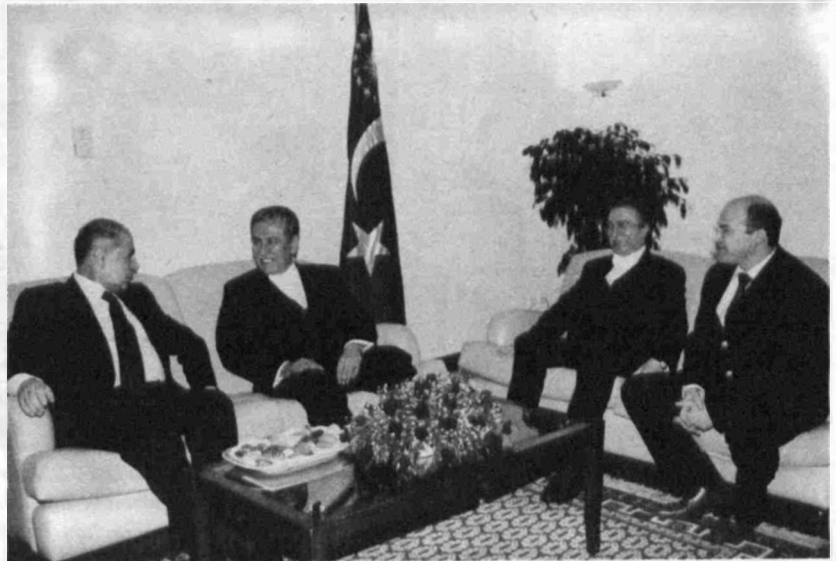
'MİLLÎ' MECLİS BAŞKANI

TBMM Başkanı Bülent Arınç, her 23 Nisan'da olduğu gibi makamını bir 'çocuk Meclis Başkanı'na bıraktı. Ankara Eryaman Bahar ilköğretim okulu 5. Sınıf öğrencisi Burak Ağar, Türkiye'nin çağdaş uygarlık düzeyine en kısa sürede çıkacağına inandığını kaydetti. Bir soru üzerine, TBMM Genel Kurulu'ndaki kavgaların engellenmesini isteyeceğini belirten Ağar, "Milletvekilleri halkın temsilcileri olduğunu unutmamalarını" istedi. Burak Ağar, kavgacı milletvekillerinin tutumlarını sürdürmeleri halinde onlara disiplin cezası verilmesini isteyeceğini söyledi.

Bülent Arınç'ın, "nasıl bir iktidar, nasıl bir muhalefet, nasıl bir Meclis istiyorsun?" şeklindeki sorusu üzerine Burak Ağar, "Milletvekili sayısı azaltılmalı. Benim hesaplamama göre milletvekili sayısı 200 küsur olsun" dedi. "Bu sayıyı nasıl buldun?" şeklindeki soruya da 'Çocuk Meclis Başkanı', "Her ilin valisi, belediye başkanı ve il milli eğitim müdürlerini hesapladığımız zaman bu kadar yapıyor. Daha fazla milletvekili kafa karıştırıyor. Birlik ve beraberlik içinde hareket edilmeli" yanıtını verdi.

TBMM Başkanı Arınç ise kabulde yaptığı konuşmada, TBMM'nin 83 yıl önce açıldığını anımsatarak, Türkiye'nin geçen süreçte güzel günlere kavuştuğunu

anlattı. Atatürk'ün milli egemenlik bayramını çocuklara armağan ettiğinin altını çizen Arınç, çocukların ileride ülkeye hayırlı hizmetler vereceğine inandığını belirterek, koltuğunu seve seve Burak Ağar'a verdiğini söyledi. Çocuklara çok güvendiğini, bu nedenle seçilme yaşının 25'e indirilmesini canı gönülden desteklediğini kaydeden Arınç, "Bu cevvalik ve dinamizm Meclis'e taşınmalıdır" dedi. Arınç, birinci TBMM'de 30 yaşın altında milletvekillerinin bulunduğunu, hatta Oltu Mebusu Yasin Bey'in 25 yaşında olduğunu bildirerek, "Yasin Bey'in 25 yaşındaki torunlarına milletvekili seçilme hakkı tanınmadığını" belirtti. Arınç, kabul sonrası çocuklara çeşitli hediyeler verdi.

Meclis'in açılışının 83. yılı nedeniyle özel gündemle toplanan Genel Kurulu dinlemek üzere TBMM'ye gelen Cumhurbaşkanı Sezer, Başkan Arınç, Başkanvekilli Alptekin ve Başkanlık Divanı üyesi Akgün ile Başkanlık Kürsüsü arkasındaki dinlenme odasında bir süre sohbet etti.

23 NİSAN RESEPSİYONU

TBMM Başkanı Bülent Arınç, Meclis'in 83. açılış yıldönümü, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dolayısıyla bir resepsiyon verdi. TBMM Tören Salonu'ndaki resepsiyona, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile Bakanlar Kurulu üyeleri, milletvekilleri, yüksek yargı organları başkan ve üyeleri ile yabancı misyon şefleri katıldı. Resepsiyonda DYP Genel Başkanı Mehmet Ağar, ANAP Genel Başkanı Ali Talip Özdemir, SP Genel Başkanı Recai Kutan, BBP Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu ile Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek de bulundu. TBMM Başkanı Arınç, 23 Nisan resepsiyonunda gazetecilere yaptığı değerlendirmede, katılımın kendisini mutlu ettiğini belirterek, şunları söyledi:

"Sayın Cumhurbaşkanımız bu akşam burada bulunamadılar. Sayın Cumhurbaşkanımıza sizlerin vasıtasıyla selamlarımı, saygılarımı iletiyorum. Mutlaka bir düşünceleri olmuştur, katılamamışlardır. Zaten bugün Meclis Genel Kurulu'nda kendileriyle birlikteydik. Kendi takdireleridir, saygılarımı sunuyorum.

Türkiye'de bir takım sorumsuz insanlar ister medyada olsun, ister bir başka yerde, TBMM'nin kutladığı, Atatürk'ün çocuklarımıza armağan ettiği bir bayramı gölgelemeye çalıştılar. Bir gerilim meydana getirmeye çalıştılar ama başarıya ulaşamadılar. Bu bayramı büyük bir coşkuyla kutladık. Bundan sonraki yıllarda bu coşkumuz daha da artacaktır."

'Evler Gazi Mustafa Kemal'i Anlatıyor' resim sergisi Meclis'te açıldı

'Evler Gazi Mustafa Kemal'i anlatıyor' konulu suluboya resim sergisi 22 Nisan'da Meclis Şeref Salonunda TBMM Başkanı Bülent Arınç tarafından açıldı. Mekanlarla ilgili araştırma ve incelemeleri Şefika Şafak Gören'in gerçekleştirdiği, Işık Ungan Okşan tarafından suluboya tekniği ile yapılan toplam 78 tablodan oluşan resim sergisinin açılışında konuşan Arınç, bu çalışmayla, Kurtuluş Savaşı'na, ulusal bağımsızlık ve egemenlik mücadelesine, Cumhuriyetin kuruluşuna, Atatürk devrimlerine ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün 57 yıllık yaşam öyküsüne tanıklık eden taşınmaz kültür varlıklarının tanıtılmasının amaçlandığını söyledi. Arınç, konuşmasının ardından açılışa katılanlarla birlikte, Işık Ungan Okşan tarafından 1992 yılından itibaren yapılmaya başlanan ve TBMM'ye hediye edilen tablolardan oluşan sergiyi gezdi.

"Anayasa, siyasal güçlerin özgürce uzlaşmasını garanti etmelidir"

○ Arınç: "Toplumsal istek ve arzuları anayasalara yansıtılmalıdır"

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Anayasa hukuku konusunda ilk kez uluslararası bir sempozyum düzenledi. Ulusal Egemenlik Haftası çerçevesinde geniş bir katılım ve tartışma ortamı içerisinde 22-24 Nisan tarihleri arasında gerçekleştirilen sempozyumda, Türk ve yabancı bilim adamları ile siyasetçiler Anayasa hukukunu masaya yatırdılar.

TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, sempozyumun açılışında yaptığı konuşmada, Anayasa'nın dayandığı oydaşmanın sürekli incelenmesi, gözden geçirilmesi ve yenilenmesi gerektiğini belirterek, "Anayasa, siyasal güçlerin özgürce uzlaşmasını garanti etmelidir" dedi.

Meclis Başkanı **Bülent Arınç**, Anayasaların uzun süre geçerli olma amacını taşıdıklarını, bununla birlikte yürürlüğe girdiği tarihte varolan toplumsal koşulların zaman içinde gelişmesiyle bu yeni koşullara uyumlu hale getirilmeleri gerektiğini söyledi.

Arınç, yeni toplumsal gelişmelere, Avrupa normları standartlarına, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kurallarına uyum sağlayabilmek; hukukun üstünlüğünü geçerli kılma hedefi ve demokrasiyi, daha güvenceli bir özgürlükler sistemi ile daha da güçlendirme düşüncesinin, Anayasa'da köklü değişiklikler yapma konusunda yönlendirici olduğunu ifade etti. **Arınç**, şöyle devam etti:

"Anayasa'nın dayandığı oydaşma, rızaya bağlı sözleşme sürekli incelenmeli, gözden geçirilmeli ve yenilenmeli. Anayasa, siyasal güçlerin özgürce uzlaşmasını garanti etmelidir. Anayasa'yı oluşturan temel hukuk kuralları, pozitif normların üzerindeki hukuku ifade eden temel hakkaniyet isteklerini içermelidir. Yasamanın kendi çıkardığı kanunları

değiştirmesi mümkündür. Bununla birlikte bunu yaparken, Anayasa'ya bağlılık yanında hukuka bağlılık ilkesine de tabidir. Buradaki hukuk, pozitif normların üzerindeki hukuku ifade etmektedir. Pozitif normların üstündeki hukuk, Federal Almanya Anayasa Mahkemesi tarafından aşırı haksız uygulamalar için kanunların kötüye kullanıldığı dönemlere bir tepki olarak yaratılmış ve bundan dolayı Meclisin çıkardığı kanunların da temel hakkaniyet kurallarına tahammül edilmez derecede aykırı olmayacağını kabul eder.

Hukuka bağlılık, Anayasa'nın kendisi hakkaniyet taleplerini içerdiği sürece çıkarılan kanunlar için pratik değil, sadece teorik bir önem taşıyacak. Çünkü, Anayasaya bağlılıkla hukuka bağlılık yerine getirilmiş olacaktır. Bu aykırılık durumunda pozitif normların üstündeki hukuk, Anayasa'nın bile önüne geçecektir."

Hukukun sadece varolan düzeni korumak için üstyapı olarak değil, özgürlük ve adaletle daha da yakınlaşabilmek için bir ilke ve bireye yapılacak saldırılara karşı güvence olarak anlaşıldığı sürece kabul görmesi gerektiğini belirten **Arınç**, bunun için koşulun gerçekten geniş bir uzlaşmaya dayanan ve aynı zamanda geleceğe yönelik bir politika için serbest bir hareket alanı bırakan anayasanın varlığını gerektirdiğini işaret etti.

Toplumsal bir uzlaşma belgesi olan anayasaların, ulusun isteklerine ve toplumsal dinamizme uygun olarak biçimlendirilmeleri gerektiğini kaydeden **Arınç**, bu nedenle Anayasa'da en kapsamlısı 1995 yılında olmak üzere yapılan değişikliklerle bazı iyileştirmeler gerçekleştirildiğini, Anayasa'nın daha güvenceli bir özgürlükler sistemine kavuşturularak, insan özgürlüğüne ve evrensel hukuk an-

layışının oluşturduğu değerlere uyumlu hale getirilmeye çalışıldığını bildirdi.

TBMM Başkanı **Arınç**, Anayasa reformu çalışmalarının, Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi normları ve bu normların yarattığı demokratik ortam kapsamında düzenlenip gerçekleştirildiğini ifade etti. **Bülent Arınç**, yapılan ve planlanan reformlarla demokrasi ve insan hakları standartlarının yükseltilmesinin amaçlandığını kaydetti. **Arınç**, gerçekleştirilen ve gerçekleştirilmesi planlanan reformların, demokrasiyi güçlendirme, insan hakları standardını yükseltme, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi normları ışığında Anayasayı iyileştirme amacına yönelik olduğunu söyledi.

TBMM Başkanı olduğun günden bu yana Meclis çalışmalarını ve mekanlarını halka ve sivil toplum kuruluşlarına açtıklarını belirten **Arınç**, bu amaçla çeşitli etkinlikler düzenlendiğini ifade ederek konuşmasını "TBMM sizindir, milletimizindir" diyerek tamamladı.

TBMM Başkanı Başkanışmanı Prof. Dr. **Zafer Gören** de Anayasal denetim sistemi kusursuz çalışan ve anayasa mahkemelerinin otoritesinin güçlü olduğu ülkelerin daha avantajlı olduğunu belirterek, "Çünkü Anayasa Mahkemesinin parlamentonun bir anayasa reformu işlemini girişmesine gerek kalmaksızın verdiği kararlarla sorunlara çözüm bulması daha kolaydır" dedi.

Sempozyumun açılışına Devlet Bakanı **Beşir Atalay**, Anayasa Mahkemesi Başkanı **Mustafa Bumin**, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri **Kemal Nehrozoğlu**, ABD'nin Ankara Büyükelçisi **Robert Pearson** ile milletvekilleri, hukukçular ile yabancı parlamenterler katıldı.

İLK GÜN KONUŞMALARI

Sempozyumun 22 Nisan'da yapılan ilk oturumunda "AB'ye Uyum Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda Gerçekleştirilen Reformlar" tartışıldı.

Sempozyumun bu bölümüne, Prof. Dr. **Necmi Yüzbaşıoğlu**, "Dernek Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hak ve Özgürlüklerine İlişkin Anayasada Yapılan Değişiklikler Üzerine Bir Değerlendirme" konulu bildiriyle katılırken, Türkiye'deki sorunun mevzuattan çok uygulamadan kaynaklandığını dile getirdi. Prof. Dr. **Yüzbaşıoğlu**, Anayasa'da yapılan iyileştirmenin ilgili kanunlara tam olarak yansıtılmadığını belirterek, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 12 Eylül psikolojisinden arındırılması gerektiğini söyledi.

"2001 Anayasa Değişiklikleri ve Düşünceyi Açıklama ve Yayma Hürriyeti" konulu Bildirisiyle sempozyuma katılan Prof. Dr. **Ergun Özbudun** da düşünceyi açıklama hürriyetine ilişkin değişikliklerden örnekler vererek, bunlardan en önemlisinin radyo ve televizyon yayınlarında devlet tekelinin kaldırılması olduğunu ifade etti.

Prof. Dr. **Duygun Yarsuvat** da sempozyumda, "Türk Anayasası'na Göre Kişi Hürriyeti ve Güvenliği, Konut Dokunulmazlığı ve Haberleşme Hürriyeti Üzerine Düşünceler" başlıklı bildirisini sundu. Anayasa ve yasalarda AB sürecinde yapılan değişikliklerden örnekler veren Prof. Dr. **Yarsuvat**, Anayasa'nın 19, 20 ve 21. maddelerinde yer alan temel özgürlükler, özel hayat, aile hayatı, konut ve haberleşme kavramlarının iç içe geçmiş bir durumda bulunduğunu söyledi. Dr. **İrfan Neziroğlu** ise "Anayasa'nın Başlangıç Bölümünde Yapılan Değişiklik ve AİHM'in İfade Özgürlüğünü Değerlendirmedeki Kistasları" başlıklı bildirisinde, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Türkiye aleyhine ve lehine verdiği bazı kararları değerlendirdi.

Yargıtay eski başkanı Doç. Dr. **Samî Selçuk** tartışma bölümündeki konuşmasında, Türkiye'nin farklı görüşleri "şeytanlaştırmaktan" kaçınması gerektiğini söyledi. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin verdiği mahkumiyet kararlarının büyük bir bölümünün Türkiye aleyhinde olduğunu hatırlatan Selçuk, "Düşünce suçu kavramından Türkiye kurtulmalıdır. Özgürlük korkusu bir hastalıktır. Tıpkı yükseklik korkusu gibi tedavi edilmesi gereken bir hastalıktır"

diye konuştu.

M. ALİ ŞAHİN

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı **Mehmet Ali Şahin**, 'hakların korunması' konulu konuşmasında 2001 yılında Anayasa'nın 36, 38 ve 40. maddelerinde yapılan değişikliklerin, özgürlük alanını genişletici ve devletin asıl

görevinin vatandaşlara hizmet olduğunu gösteren çabalar olarak tanımladı.

Paketin içinde yer almasına karşın milletvekili dokunulmazlıklarıyla ilgili maddenin gerekli oya ulaşmadığı için düştüğünü hatırlatan **Şahin**, yargı bağımsızlığı ile ilgili tartışmaların bu konuda milletvekilleri üzerinde etkili olduğu görüşünü ifade etti.

Anayasa'nın 125, 148 ve 159. maddelerinde de değişikliğe gidilmesini isteyen **Şahin**, geçen dönemdeki Uzlaşma Komisyonu benzeri bir çalışmanın yeniden ortaya konulması, Anayasa ve temel yasalardaki değişiklikler için uzlaşma platformu oluşturulması gerektiğini savundu.

Sempozyumda konuşan eski milletvekili **Ahmet İyimaya**, 2001 yılındaki Anayasa değişikliklerinin sosyal açıdan gerçek bir sıçrama yarattığını, AB ile ilişkilerde ilerleme sağladığını kaydetti. "Önemli olan uygulamadır" diyen **İyimaya**, bilgi edinme özgürlüğü ve idari usul yasasında da değişikliğe gidilmesinin zorunlu olduğunu savundu.

Prof. Dr. **Erdener Yurtcan** ise Türkiye'de bir hukuk reformu yaşandığını belirterek, bunun AB için değil, ülke insanları için yapıldığını vurguladı..

Oturumu yöneten Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı **Sabih Kanadoğlu**, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal reform-

ları kendi halkı için gerçekleştirdiğini vurgulayarak, "Bu reformları kendi halkımızın sosyal ve ekonomik haklara kavuşması için yaptık." dedi.

Avrupa Parlamentosunda İngiltere'yi temsil eden **Geoffrey Van Orden**, AP'de 15 ülkeyi temsilen 626 parlamenterin görev yaptığını ve pek çok konuda farklı

görüşler bulunduğunu söyledi. AP'nin Türkiye'nin menfaatlerini ve Kıbrıs Türkleri'nin ihtiyaçlarını göz ardı ettiğini kaydeden **Orden**, AB'ye üye olacak bir devletin kısa bir zaman aralığında her anlamda üyeliğe hazır olmasının beklenemeyeceğini ifade etti. Türkiye'nin gerçekleştirdiği reformların AB üyeliğine önemli katkı sağlayacağını belirten **Orden**, AB'nin Türkiye'den yerine getirmesini istediği koşulların pek çoğunun da subjektif olduğunu vurguladı ve "Türkiye, demokrasisi yabancı bir ülkeden getirilen, dikilen bir ağaç değildir. Demokrasi Türk halkının kendi tercihidir" dedi.

AP'nin Finlandiyalı üyesi **Matti Wuori** de Türkiye'nin Anayasal reformları ciddi bir şekilde ortaya koyduğunu ifade ederek, yapılan değişikliklerin günlük yaşamda uygulanması gerektiğini söyledi. Türkiye'nin adaylık statüsünden geri adım atılmasına izin verilmemesi gerektiğini anlatan Wuori, "(Türkiye üye olabilir ama...) yerine, (Türkiye üye olacaktır nokta...) demeliyiz" diye konuştu.

İKİNCİ GÜN

Siyasal haklar, seçme, seçilme, siyasi faaliyette bulunma, siyasi parti kurma hakkı ve siyasi partilerin uyacakları esaslar ile dilekçe hakkının tartışıldığı 2.

günün ilk konuşmacı olan Prof. Dr. **Fazıl Sağlam**, Siyasi Partiler Yasası'nda hala anayasaya aykırı hükümler bulunduğunu söyledi. Seçme ve seçilme yaşlarının indirilmesinin de önemli bir reform olduğunu kaydeden **Sağlam**, seçimlerde "temsilde adalet ve yönetimde istikrar" unsurunun aranması ilkesinin de önemine dikkat çekti. Buna karşın, yüzde 10'luk ülke barajının Avrupa'nın hiçbir ülkesinde bulunmadığını anımsatan **Sağlam**, "Bu baraj nedeniyle son seçimlerde yüzde 45 oy parlamento dışında kaldı. AKP de tek başına iktidara geldi. Bunda AKP'nin sorumluluğu yok. Ama, AKP'ye bir sorumluluk düşüyor. Bu ayıbı ortadan kaldırmalı, yüzde 10 barajını yüzde 5'e indirmeli" diye konuştu.

Yrd. Doçent Dr. **Hüseyin Demir** de, "Yapılan anayasa değişiklikleri ile siyasi haklarda birtakım iyileştirmeler sağlanmıştır. Ancak, sivil siyasete güvensizlik temelinde oturtulmuş bu anayasanın yapılan değişikliklerle sağlanan (anayasal demokratik) esaslarla hala bağdaştığını söylemek zordur" dedi.

KUZU : 'BAŞKANLIK SİSTEMİ'

TBMM Anayasa Komisyonu Başkanı **Burhan Kuzu** ise Anayasa Mahkemesi'nin yanlış bir yorumu nedeniyle gereği olmadığı halde Anayasa'ya siyasi partilerin kapatılmasıyla ilgili "odak tanımının" girdiğini söyledi. Kapatma konusunda bir ara formül olarak mali

yardımın kısmen veya tamamen kaldırılması uygulamasının doğru bir yaklaşım olduğunu ifade eden **Kuzu**, artık "teröre bulaşmama, ırkçılık yapmama, demokrasiye aykırı harekette bulunmama" gibi temel birkaç konu dışında kapatmayı kaldırmak gerektiğini söyledi.

Siyasi Partiler Yasası'ndaki anayasaya aykırılıkların tamamen ayıklanmadığını belirten **Kuzu**, seçim barajının düşürülmesinin güzel olacağını ifade ederek "Benim daha radikal bir düşünce var. Seçim barajlarını kaldıralım, nispi seçim sistemini getirelim ve başkanlık sistemine geçelim. O zaman hem temsilde adaleti, hem de yönetimde istikrarı sağlamış oluruz" diye konuştu. **Kuzu**, "Türkiye milletvekilliği'nin doğru olmadığını ancak, partilerin ittifak yapması olanağı getirilebileceğini kaydetti.

AK Parti Bursa Milletvekili **Ertuğrul Yalçınbayır** ise öncelikle yargının sorunlarının çözülmesi gerektiğini savunarak, "Siz bu altyapıyı oluşturmadan başkanlık sistemini de tartışamazsınız" dedi. TBMM İçtüzüğü'nün muhalefetin siyaset yapma hakkını kaldırdığını savunan **Yalçınbayır**, uzlaşmanın ön plana çıkarılmasının önemine işaret etti. Anayasa'nın bazı maddelerinin değiştirilmesi yönündeki tekliflerde birbiriyle ilgisi olmayan düzenlemelere yer verilmesini doğru bulmadığını ifade eden **Yalçınbayır**, yargı bağımsızlığının mut-

laka sağlanmasını, yargı kararlarının uygulanmasını, bütçeden yargı için ayrılan payın artırılmasını, öncelikle yargının sorunlarının çözülmesini istedi.

Parlamento'nun yapabileceklerinin sınırının, "hukukun üstünlüğü" olduğunu dile getiren **Yalçınbayır**, başta İçtüzük olmak üzere Anayasa değişikliğinin ele alınması konusunda Uzlaşma Komisyonu'nun yeniden hayata geçirilmesini istedi.

SWOBODA

Avrupa Parlamentosu Üyesi **Hannes Swoboda**, sivil mercilerin güçlendirilmesi gerektiği görüşünü savunurken, "Sivil merciler güçlensin ki, toplum ve bireysel haklar korunsun. Böylece sadece Avrupalı değil aynı zamanda Avrupa Birliği ülkeleri ile aynı düzeyde ve AB'ye üye olacaksınız" dedi. Sempozyumun "Yasama-Yürütme" başlıklı 6. oturumunda TBMM'nin görev ve yetkileri, denetim yolları, Meclis Soruşturması ve Milli Güvenlik Kurulu (MGK)'nın görev ve yetkileri tartışıldı. Oturumun tartışma bölümünde söz alan **Swoboda**, 2001 yılında yapılan anayasal değişiklikleri saygıyla karşıladıklarını ve yapılan değişikliklerin farkında olduklarını ifade etti. **Swoboda**, "Türkiye'nin Avrupa'ya değil AB'ye üyeliği meselesi tartışılmaktadır. Bu meselede acaba Türkiye hükümlerlik haklarından vazgeçecek mi, egemenlik hakkını devret-

meyi kabul edecek mi? Mesele budur" dedi.

Yargıtay 1. Başkanı **Eraslan Özkaya** tarafından yönetilen oturumda konuşan Galatasaray Üniversitesi'nden Prof. Dr. **Necmi Yüzbaşıoğlu**, Türkiye'de Meclis Soruşturması kurumunun bugüne kadar pek amacına uygun işlev görmediğini öne sürdü. Anayasa Mahkemesi'nin bugünkü yapısının ceza yargılamasına pek uygun olmadığını kaydeden **Yüzbaşıoğlu**, burada da yeniden yapılanmaya ihtiyaç olduğu görüşünü savundu.

Yargıtay Birinci Başkanı **Özkaya** da yargı bağımsızlığı konusunda değerlendirmede bulunurken, "Anayasa'nın 140. 144 ve 159. maddelerinde yer alan hükümler durduğu sürece yargı bağımsızlığından söz etmek mümkün değildir. Bu konuda bir değişiklik teklifi hazırlayarak Bakan, Başbakan ve Meclis Başkanı'na sunduk" diye konuştu.

Gazi Üniversitesi'nden Prof. Dr. **Atilla Özer** ise 1961 Anayasası'nda MGK'nın görevinin hükümete bilgi sunmak şeklinde ifade edildiğini, bunun 1972'de 'tavsiye eder' şeklinde değiştirildiğini, 1982'de ise Anayasa'da "Hükümet, MGK'nın tavsiye kararlarını öncelikle dikkate alır" ifadesine yer verildiğini dile getirdi.

Özer, Türkiye'de hem cumhurbaşkanı hem de başbakan adına gerektiğinde yetkili olan tek merciin MGK Genel Sekreteri olduğuna dikkat çekerek, bu hüküm değişmediği sürece tartışmaların bitmeyeceğini ifade etti. **Atilla Özer**, Anayasa ya da yasalardan önce zihniyet değişikliği gerektiğini söyledi.

Hava Hakim **Yüzbaşı Murat Yaman** ise MGK'nın aslında değişik adlarla 1920'den bu yana var olduğunu belirtti. AB üyelerinde de benzer güvenlik konseyleri bulunduğunu ifade eden **Yaman**, "MGK'nın gündemi, Başbakan ve Genelkurmay Başkanı'nın teklifi üzerine Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir. Dolayısıyla tek yetkili Cumhurbaşkanlığıdır. MGK danışma niteliğinde anayasal bir kuruluştur" diye konuştu.

AKMAN'IN KONUŞMASI

TBMM Dilekçe Komisyonu Başkanı **Yahya Akman**, 1982 Anayasası'nı savunan tek kişi bulunmadığını belirterek, "Olağanüstü koşullarda keppçyle alınan haklar, sonradan yapılan değişikliklerle kaşıklı verilmeye çalışılmaktadır" dedi. Dilekçe hakkıyla ilgili anayasal ve yasal değişikliklerin ardından TBMM'ye verilen dilekçelerin 5-6 kat arttığını ifade eden **Akman**, "Vatandaş bundan sonra adam yerine konulacağını bilecek" dedi.

ÜÇÜNCÜ GÜN

Sempozyumun son günündeki ilk oturumun tartışma bölümünde konuşan AK Parti Karaman Milletvekili **Mevlüt Akgün**, DGM'lerin verdiği kararlardan dolayı Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından birçok kez cezalandırıldığını söyledi. **Akgün**, YAŞ kararları ile ilgili görüşlerini açıklarken de "Şura'nın verdiği kararlar yargı denetimi kapsamında olmalıdır. Bugünkü yapının hak arama özgürlüğünü de ihlal ettiğini düşünüyorum" dedi. Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru hakkı bulunmadığını anımsatan **Akgün**, Anayasa'da değişiklik yapılarak bu hakkın vatandaşlara verilmesini önerdi.

YARGIDAKİ DEĞİŞİKLİK

Oturumu yöneten Danıştay Başkanı **Nuri Alan**, TBMM'nin geçen dönem yaptığı ilk Anayasa değişikliği paketinden sonra yargı konusunda ikinci bir Anayasa değişikliği hazırlığı yapıldığını, ancak bunun hayata geçirilemediğini anımsattı. TBMM'nin bugünkü yapısının Anayasa değişikliğini rahatlıkla yapacak şekilde olduğunun altını çizen **Alan**, "Anayasa'da yargı ile ilgili yer alan hükümlerin değiştirilmesi iki paket halinde rahatlıkla gerçekleştirilebilir" dedi.

Prof. Dr. **Duygun Yarsuvat** da konuşmasında, Türkiye'de DGM'lerin, kriz dönemlerinde ve anarşik olayların artması sonucu gündeme geldiğini hatırlatarak, "DGM'ler Türkiye'de belli fonksiyonlar görmüşlerdir, ancak günümüzde baktığı alanlar çok farklılaşmıştır. Banka dolandırıcıları bile DGM kapsamına sokulmuştur. DGM'lerin ya hukuk sistemindeki yeri değişmeli ya da bu mahkemeler kaldırılmalıdır" dedi.

Anayasa Mahkemesi'nin yargılama usulü konusunda konuşan Dicle Üniversitesi'nden Doç. Dr. **İlyas Doğan**, bu mahkemenin işleyişinin yeniden gözden geçirilmesini ve Anayasa Mahkemesi üyelerinin seçiminin yeniden düzenlenmesini istedi.

Tahkim konusunda görüşlerini açıklayan Prof. Dr. **Huriye Kubilay** (9 Eylül Üniversitesi) Anayasa'da yapılan değişikliklerle kamu hizmeti ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyumsuzluklar bakımından uluslararası tahkim usulünün getirildiğini hatırlattı. Kubilay, kamu hizmeti kavramının tanımı ve içeriği konusunda Anayasa Mahkemesi'nin yerleşik içtihadının, kamu hizmeti kavramındaki son gelişmeleri yansıtmadığını bildirdi.

MURAT MERCAN

Sempozyumun Anayasa Komisyonu Başkanı **Burhan Kuzu** başkanlığında yapılan ve TBMM Başkanı **Bülent Arınç**'in de bir bölümünü izlediği 8. oturumunda, Anayasa Mahkemesi ve Danıştay'ın kuruluşu, yasama dokunulmazlığı ile Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yapısı tartışıldı.

AKPM Türk Grubu Başkanı Doç. Dr. **Murat Mercan**, Türkiye'de yargının zaman zaman kamu vicdanıyla çelişen kararlar aldığını söyledi. AK Parti'li **Mercan**, yargı kararlarının kamu vicdanında rahatsızlık yaratmasının doğrudan yapıyı da etkilediğini söyledi. "Yargı kararlarının bu kadar tartışıldığı bir başka ülke görmedim" diyen **Mercan** Meclis'in, siyasi partilerin milletvekilleri üzerindeki hegemonyası kaldırarak yasal düzenleme yapmasını istedi. **Mercan**, dokunulmazlıkların sınırlandırılması konusunda aslında bir konsensüs bulunduğunu ancak yargının tarafsızlığı ile ilgili kuşklar nedeniyle gecikmenin söz konusu olduğunu söyledi.

Oturumun değerlendirme bölümünde söz alan AP'nun Danimarkalı Üyesi **Anne Elisabet Jensen**, Türkiye'nin AB'ye girmesinden yana olduğunu belirterek "AB üyesi olduğu halde Danimarka da 4 kez yargılamanın uzunluğu, hakimlin bağımsız olmadığı ve benzeri nedenlerle ceza aldı. Biz bunu sorun yapmayıp ona göre değişiklikleri gerçekleştirdik. Bu tür kararlar her zaman alınabilir. AB üyesi olmakla da kurtulamazsınız, bu çok doğal..." dedi.

Yargıtay 14. Hukuk Dairesi Başkanı **Mehmet Hande Surlu**, Türkiye'de yargının bağımsız olduğunu söylemenin mümkün olmadığını savunarak, "Yargı sadece yasalarda (bağımsız) diye yazılmakla bağımsız sayılmaz. Hakim ve savcı kendisini her yönüyle güvencede görmedikçe bağımsız yargıdan söz edilemez" dedi.

Doç. Dr. **Yavuz Atar** da (Selçuk Üniversitesi) Türkiye'de Anayasa Mahkemesi üyelerinin belirlenmesi yönteminin, Avrupa ülkelerinin ortak uygulamasından uzak ve demokratik olmayan bir nitelik taşıdığını söyledi. **Atar**, Cumhurbaşkanlığı'nın atama yetkisinin bütünüyle kaldırılarak üye seçme yetkisinin TBMM ile yüksek mahkemeler arasında paylaştırılması gerektiğini, Yüce Divan yetkisinin de Anayasa Mahkemesi'nden alınarak Yargıtay ceza daireleri başkanlarından oluşacak bir kurula verilebileceğini kaydetti.

TBMM Kanunlar ve Kararlar Müdür Yardımcısı Dr. **Şeref İba** ise dokunul-

mazlıklar konusuna değinirken, Meclis'teki genel uygulamanın dokunulmazlık dosyalarını dönem sonuna bırakmak olduğunu ifade ederek, "Çağdaş, ileri demokrasilerde olduğu gibi yasama dokunulmazlığının kapsamı daraltılmalı. Bu çerçevede, bütün cürümlerde dokunulmazlık kendiliğinden kalkmalıdır. Ayrıca hazırlık soruşturmaları kapsam dışına çıkarılmalıdır" dedi.

Adalet Bakanı **Cemil Çiçek** ise bir takım hükümleri sürekli değiştirilmek zorunda kalınan bir anayasa yerine, Türkiye'yi geleceğe taşıyacak, toplumsal meşruiyeti daha güçlü bulunan, demokratik hukuk devleti anlayışını yansıtan yeni bir anayasaya ihtiyaç olduğunu söyledi. **Çiçek**, "Şekil açısından ise kısa, açık ve anlaşılır bir anayasa hedeflenmelidir" dedi. Yürürlükteki Anayasanın tüm değişikliklere rağmen Türkiye'ye dar geldiğini ve ihtiyaçlara cevap vermediğini anlatan **Çiçek**, 59. Hükümet'in yürürlükteki Anayasa yerine katılımcı ve özgürlükçü yeni bir anayasa hazırlama niyet ve arzusunda olduğunu kaydetti.

Yeni hazırlanacak anayasanın temel hak ve özgürlükleri en üst düzeyde teminat altına alması gerektiğini, ayrıca temsili demokrasiden katılımcı demokrasiye doğru çalışmalar yapılması gerektiğini kaydeden **Cemil Çiçek**, yeni hazırlanacak anayasada Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, AİHM içtihatları, AB üyesi

ülkelerdeki ortak standartların esas alınması, yasama, yürütme, yargı arasındaki ilişkilerde "kuvvetlerin denkliliği" ilkesinin esas alınması gerektiğini anlattı.

BAŞKANLIK SİSTEMİ

AK Parti İstanbul Milletvekili **Nimet Çubukcu** da konuşmasında, Türkiye'de Cumhurbaşkanına verilen yetkilerin diğer parlamenter sistemlerdekinden çok daha fazla olduğunu söyledi. Cumhurbaşkanı ile Başbakan'ın her zaman uyum içinde çalışamayacağını, bunun da ülkeyi sıkıntıya sokacağını anlatan **Çubukcu**, Türkiye'de başkanlık sistemine geçilmesi gerektiğine inandığını kaydetti.

KAPANIŞ KONUŞMASI

TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, değişen koşullar karşısında hukukun durağan kalmasının mümkün olmadığını belirtti. Sempozyumun kapanış konuşmasını yapan **Arınç**, TBMM'de ilk defa böylesine kapsamlı bir sempozyum düzenlendiğini ve çok başarılı geçtiğini söyledi. Sempozyumda 11 oturum yapıldığını ve 49 konuşmacının söz aldığını anlatan **Arınç**, Avrupa Parlamentosu'ndan 6 üyenin de toplantıda konuştuğunu ifade etti.

TBMM'de bu tür toplantılara bundan sonra da devam edileceğini belirten **Arınç**, "Bu mekanlar, yılda iki kez toplantı yapılırsa israf edilmiş olur" dedi.

Bülent Arınç, Anayasa'da yapılan değişikliklerin tam olmadığını, yapılanların da tam uygulanmadığını ifade etti. Anayasa'nın bazı maddelerinin değiştirilemeyeceğinin hüküm altına alındığını vurgulayan **Arınç**, bunun dışında kalan 175 madde için bu hükmün söz konusu olmadığını belirtti. Teknoloji çağında dünyanın köy kadar küçüldüğünü kaydeden **Arınç**, böyle bir dönemde ortaya yeni hukuklar çıktığını, statik bir şekilde anayasaları muhafaza etmenin mümkün olmadığını belirterek "Toplumsal istek ve arzuları anayasalara yansıtılmalıdır" diye konuştu.

UZLAŞMAYLA..

TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, anayasa değişikliklerinin sadece Meclis içinde değil Meclis dışında da uzlaşma sağlanarak yapılmasında yarar olduğunu vurgulayarak, "Anayasalar dokunulmaz tabular değildir, elbette konuşulacaktır" dedi. Türkiye'nin anayasal değişiklikleri genellikle Avrupa Birliği sürecinde yaptığna işaret eden **Arınç**, Birliğin standartlarının belli olduğunu, burada yer almak isteyenlerin gerekli düzenlemeleri mutlaka yapması gerektiğini söyledi. Konuşmalardan sonra sempozyuma katılan ve hazırlanmasında katkıda bulunanlara plaket verildi.

TBMM Başkanvekili ve Kültür Sanat ve Yayın Kurulu Başkanı Pakdil:

“Çocuklarımızın geleceği için seferberlik halinde çalışmalıyız”

TBMM'nin 83. açılış yıldönümü ve Milli Egemenlik Haftası çerçevesinde 2. Çocuk Parlamentosu 20 Nisan Pazar günü TBMM Genel Kurulu Salonunda toplandı.

TBMM Başkanvekili **Nevzat Pakdil**, "Çocuklarımızın, insanlığın güçlü ve donanımlı bireyleri olabilmeleri için seferberlik halinde çalışmalıyız" dedi.

TBMM Kültür Sanat ve Yayın Kurulu Başkanı ve Meclis Başkanvekili **Pakdil** İstiklal Marşı'nın okunmasının ardından başlayan toplantının açılışında yaptığı konuşmada, "Bugün bizler, **Gazi Mustafa Kemal Atatürk**'ün sizlere armağan ettiği 23 Nisan Ulusal Egemenlik Haftası ve Çocuk Bayramı kutlamaları kapsamında bu çatı altında toplanmış bulunuyoruz. Sevinçle görüyorum ki, hepiniz bayramınıza gönülden sahip çıkıyor ve hepiniz heyecan duyuyorsunuz. Sizleri sevgiyle selamlıyorum. Bayramınız kutlu olsun" dedi.

Pakdil, 23 Nisanlarda dünya çocuklarını kucaklayan Türk çocuklarının tüm dünyaya örnek olduğunu ve erdemli bir milletin çocukları olduğunu gösterdiklerini ifade etti. Çocuklara "sizler bizim geleceğimize" diyen **Pakdil**, şunları söyledi:

"Kusursuz barış dolu bir dünya sizlerin zekası ve çalışmalarının eseri olacaktır. Bizler sizlerin büyükleriniz olarak, (Yurtta Barış, Dünyada barış ülküsüne) sıkıca sarıldık. Bunun ne demek olduğunu tahmin edebilirsiniz. Belki yaşlarınız küçük ama kalpleriniz en az bizim kadar yetişkindir. Çünkü sizler de biz büyükleriniz gibi (dünyada savaşlar olmasın) istersiniz. Çocukların ve yetişkinlerin ölmemesini istersiniz. (İnsanlar aç kalmasın, eğitimsiz kalmasın) istersiniz. İşte bu yüzden siz büyüksünüz, siz önemlisiniz, siz değerlisiniz. Sizinle gurur ve onur duyuyorum."

lere de görevlerini hatırlatmak istediğini belirterek, "Çocuklarımız, sevdiğimiz en değerli varlıklarımızdır. Çocuklarımız arasında ayırım yapamayız. Onların hepsini en iyi şekilde eğitebilmek zorundayız. Çocuklarımızın insanlığın güçlü ve donanımlı bireyleri olabilmeleri için seferberlik halinde çalışmalıyız" dedi.

MİLLİ EĞİTİM BAKANI ÇELİK

TBMM Genel Kurulu'nda daha sonra, 81 ilden gelen kimsesiz ve özrürlü çocuklarının temsilcilerinin yer aldığı 550 kişilik Çocuk Parlamentosu, Başkanlık Divanı'nı seçti. Meclis Başkanlığı'na Rize Erkek Yetiştirme Yurdu'ndan **Ömer Kıymazer** seçilirken, katip üyeliklerde Şanlıurfa Çocuk Yuvası'ndan **Tuna Bereket** ile Bursa Kız Yetiştirme Yurdu'ndan **Emine Genç** getirildi.

Çocuk Parlamentosu Meclis Başkanı **Kıymazer**, Genel Kurul'da hazır bulunan Milli Eğitim Bakanı **Hüseyin Çelik**'e söz verdi. **Çelik** konuşmasında,

çocuklara daha rahat, barış dolu bir dünyaya bırakmak için çaba harcadıklarını söyledi. İşgallerde, esaret altında ve savaş ortamında en çok üzülen, sıkıntı ve acı çekenlerin çocuklar olduğunu kaydeden **Çelik**, çocukların herkesten daha çok özgürlük ve barış ortamına ihtiyacı olduğunu ifade etti. Bu çerçevede, Türkiye'yi bağımsızlığına kavuşturan Ulu Önder Atatürk ve 1. Meclis üyelerini minnet ve saygıyla andığını kaydeden **Hüseyin Çelik**, "Eğer ülkemiz bağımsızlığına, özgürlüğüne kavuşama-saydı, sizler de bu kadar mutlu olamazdınız" dedi.

Türkiye'nin, doğası, iklimi, yeraltı ve yerüstü varlıkları bakımından zengin bir ülke olduğunu anımsatan **Milli Eğitim Bakanı Çelik**, ancak Türkiye'nin en önemli zenginliğinin genç nüfusu olduğunu ifade etti. **Çelik**, Türkiye'de 32 milyon insanın 24 yaşın altında olduğuna dikkat çekti.

TBMM Başkanvekili **Pakdil**, büyük-

Dünyada, diktatörlükle yönetilen ülkeler de bulunduğunu vurgulayan **Çelik**, "Ancak bizim ülkemiz demokratik, laik bir hukuk devletidir. Bu bizim tercihimizdir. Devletimiz aynı zamanda sosyal hukuk devletidir. Ben de kimsesiz ve özürlü çocuklara her türlü desteği sağlayacağıma söz veriyorum" dedi.

BARIŞ VE HUZUR DOLU DÜNYA

2. Çocuk Parlamentosu toplantısının sonunda barış ve huzur dolu dünya özlemini dile getiren bir sonuç bildirisi kabul edildi. Birleşmiş Milletler (BM) Çocuk Özel Oturumu'nun "Çocuklar İçin Uygun Bir Dünya" başlıklı raporu doğrultusunda hazırlanan "Ulusal Eylem Planı"nın uygulanmasını isteyen çocuk parlamenterler, "oyuncak silah satışının yasaklanması" çağrısında bulundu.

TBMM Genel Kurulu'nda, Ömer Kıymazer başkanlığında toplanan 2. Çocuk Parlamentosu'nun kabul ettiği sonuç bildirisinde, "Sağlıklı Yaşam, Kaliteli Eğitim, HIV/AIDS'e karşı Korunma ve Çocukların İstismarı, Sömürü ve Şiddete Karşı korunmaları"ndan oluşan 4 ana grupta hazırlanan Ulusal Eylem Planı'nın yakın bir tarihte Başbakan ve Cumhurbaşkanı'na da iletileceği ifade edildi.

Bildiride, özellikle kız çocuklarının eğitiminin çok hayati bir önem taşıdığı belirtilirken, "Eğitilmiş kız, eğitilmiş anne demektir. Eğitilmiş anne, yine eğitilmiş çocuklar yetiştirir. Eğitilmiş kadın hem ailesine hem de ülkesine katkıda bulunur. Eğitilmiş anne sağlıklı çocuk demektir" görüşü dile getirildi. Çocukların, şiddetten, istismardan ve sömürüden korunmasının istendiği bildiride, şunlar kaydedildi:

"Savaş, dolaylı ya da dolaysız tüm çocukları etkileyen, insanoğlunun yarattığı en büyük felaket. Çocuklara oynatılan bilgisayar oyunları veya alınan oyuncaklarla şiddetin körüklendiği ve çocukların bunları model aldığını unutmamalıyız. Siz sayın milletvekilleri, hep birlikte (Şiddeti yaratacak oyunlardan çocuklarımızı uzak tutalım, oyuncak silah satışını yasaklayalım) çağrısında bulunalım."

Bildiride, çocuk istismarı, sömürü ve şiddetten korunması amacıyla daha sorumlu anne ve baba isteklerini dile getiren çocuk parlamenterler, daha bilinçli güvenlik görevlisi, uzmanlaşmış çocuk mahkemeleri, 18 yaşından küçük çocuklarda sabıka kaydı olmaması ve çocuk cezaevleri ve ıslah evlerinin artırılması, sağlık, eğitim ve güvenlik gibi hayati hizmetlerden tüm çocukların yararlanması taleplerini kaydettiler.

Çocuk parlamenterler ayrıca, çocukken tutuklanmış ve yargı sürecinin uzaması dolayısıyla eğitimine iki yıldan fazla ara veren çocukların yeniden örgün eğitimlerine devam edebilmelerine olanak sağlanmasını da istediler. Genel Kurul'da daha sonra söz alan çocuk milletvekilleri sorunlarını ve taleplerini dile getirdiler.

Çocuk parlamentosuna Mardin'den katılan **Melek Dağcı**'nın "Mardin'de çocuk olmak zor, hele kız çocuk olmak çok daha zor" sözleri dikkat çekti. **Dağcı**, "Kız çocuk doğarsa evde sessizlik olur, erkek doğarsa bayram olur. Zorunlu olmasa kız çocuklarını hiç okula göndermek istemezler" dedi. Kırıkkale'den Çocuk parlamentosuna katılan **Mehmet Yeşilyurt** da tüm çocukların çocuk hakları konusunda bilgilendirilmesini istedi.

! Nevzat Pakdil ve Yılmaz Ateş, çocuklarla bir araya geldi

“Dünya barış dolsun, çocuklar ölmesin”

TBMM Başkanvekili **Nevzat Pakdil**, "Barış dolu bir dünya olsun. Çocuklar ölmesin, öldürülmesin" dedi. **Pakdil**, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı nedeniyle çeşitli illerden Ankara'ya gelen ilköğretim okulu öğrencilerini 22 Nisan'da kabul etti.

Nevzat Pakdil, dünya milletleri arasında çocuk bayramını yaşama ve diğer ulusların çocuklarına yaşatma mutluluğuna sadece Türkiye'nin sahip olduğunu vurguladı. Çocukların "en değerli varlıklar" olduğunu belirten **Pakdil**, insanlığın güçlü ve donanımlı bireyleri olabilmeleri için seferberlik halinde çalışmaları gerektiğini söyledi. Çocuklara çeşitli hediyeler veren TBMM Başkanvekili **Pakdil**, şunları söyledi: "Barış dolu bir dünya olsun. Çocuklar ölmesin, öldürülmesin. Hiçbir çocuğun burnu bile kanamasın. Bütün dünya çocukları, güzel günler yaşamaya, hayatlarını o şekilde sürdürmeye layıktır. Çocuklar, kendilerine gösterilen şefkati sonraki dönemlerde diğer çocuklara gösterebilir, böylece dünya barış içinde olsun."

Nevzat Pakdil, 25. Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliği kapsamında Türkiye'ye gelen çocukları ise 21 Nisan'da kabul etti. **Pakdil**, TBMM Tören Salonu'nda kabul ettiği çocuklara hitap ederken, dost ve kardeş ülkelerden gelen çocukları ulusal egemenliği temsil eden Meclis'te ağırlamaktan mutluluk duyduğunu ifade etti.

Barış ve dostluğu yansıtan bu etkinliği organize eden TRT ve Koç Holding yöneticilerine teşekkür eden **Pakdil**, etkinliklerin, Atatürk'ün "Yurtta Barış, Dünya'da Barış" sözünü en güzel şekilde yansıttığını söyledi.

TBMM Başkanvekili **Pakdil**, 15 ülkeyi temsil eden çocuklara bunlara eşlik eden Türk çocuklarına çeşitli hediyeler verdi.

TBMM Başkanvekili **Yılmaz Ateş**, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dolayısıyla Antalya'dan gelen bir grup öğrenciyi, TBMM'de 22 Nisan'da kabul etti.

Öğrencilere, Kurtuluş Savaşı ve Meclis'in kuruluş sürecini anlatan **Ateş**, TBMM'nin dünyada benzeri olmayan bir parlamento niteliğini taşıdığını kaydetti. Benzeri kurtuluş mücadelelerinde önce ordunun oluşturulduğunu anlatan **Ateş**, "Bizde önce TBMM kuruldu. Bugünkü orduyu da Cumhuriyeti de kuran TBMM'dir" dedi.

Ateş, 23 Nisan'ın çocuklara armağan edildiğini, katılan çocukların başta Irak'takiler olmak üzere tüm çocuklar adına bayramı kutladığını kaydetti. TBMM'nin Irak'taki savaşa da karşı çıktığını anlatan **Ateş**, bunun nedenini açıklarken, "Birincisi ulusal bağımsızlığımıza aykırı gördük. İkincisi de arada çocuklar vardı. Bize rağmen bu savaş yapıldı" diye konuştu.

Yılmaz Ateş, bir öğrencinin "Neden Kerkük'teki Türklere sahip çıkmıyoruz?" sorusunu yanıtlarken, Türkiye'nin dünyanın neresinde olursa olsun haksızlığa uğrayanlara sahip çıktığını dile getirdi.

Ateş, Somali'de, Bosna'da bunun örneklerinin bulunduğunu belirterek, "Kerkük'teki Türklere de Araplara da Kürtlere de Türkiye Cumhuriyeti sahip çıkacaktır" dedi. Bir başka soru üzerine CHP'nin **Mustafa Kemal Atatürk** ve arkadaşları tarafından kurulduğunu anlatan **Ateş**, altı okun her birinin devrimleri simgelediğini söyledi. **Ateş**, CHP Antalya Milletvekili **Osman Kaplan**'ın da katıldığı kabulde, öğrencilerle hatıra fotoğrafı çekti.

TBMM Kupası Araslı'nın

TBMM'nin açılışının 83. yıldönümü nedeniyle düzenlenen TBMM Koşusu'nu Yasin Ekinci'nin Araslı isimli safskanı jockey Halis Karataş ile kazandı. Ankara 75. Yıl Hipodromu'nda yapılan ve son derece çekişmeli geçen bin 600 metre mesafeli koşuyu TBMM Başkanı Bülent Arıncı da izledi. TBMM Kupası'nı kazanan Araslı'nın sahibi Yasin Ekinci'ye birincilik kupasını veren TBMM Başkanı Bülent Arıncı, bir de plaket hediye etti. Araslı'nın jockeyi Halis Karataş'a ise plaketini TBMM Başkanvekili Nevzat Pakdil verdi. Kupa töreninde konuşan TBMM Başkanı Arıncı, yarışın oldukça heyecan verici ve güzel geçtiğini belirterek, tüm milletvekilleri adına Yasin Ekinci'yi kutladı.

Milletvekillerinin futbol coşkusu

Ulusal Egemenlik Haftası dolayısıyla 23 Nisan günü milletvekillerinden oluşan Meclis futbol takımı, özel bir kuruluşun oluşturduğu 10-12 yaş grubu çocuklardan kurulu takımla yaptığı maçı 3-2 kaybetti. 19 Mayıs Stadyumunda yapılan maçta TBMM takımını Ak Parti Tokat Milletvekili Ergun Dağcıoğlu, karşı takımı ise Rıdvan Dilmen yönetti. TBMM Takımının gollerini Ergun Dağcıoğlu ile Enver Yılmaz atarken, çocuk karmasının gollerini Kirkor, Samet ve Cem kaydetti.

TBMM Hesaplarını İnceleme Komisyonu Başkanı Ergun Dağcıoğlu'nun (Tokat) kaptanlığında oluşturulan TBMM takımında şu milletvekilleri yer aldı: Mehmet Danış (Çanakkale), Enver Yılmaz (Ordu), Haluk İpek (Ankara), Mevlüt Çavuşoğlu (Antalya), Yüksel Çorbacıoğlu (Artvin), M. Asım Kulak (Bartın), Fahrettin Poyraz (Bilecik), Adem Tatlı (Giresun), Mehmet Sevigen (İstanbul), Mustafa Baş (İstanbul), Hacı Turan (Kırşehir), Harun Tüfekçi (Konya), Hasan Ören (Manisa), Sebahattin Yıldız (Muş), İlyas Çakır (Rize), Cevdet Erdöl (Trabzon) ve Alim Tunç (Uşak).

14. Milli Egemenlik Sempozyumu, Kayseri ve Kahramanmaraş'ta yapıldı

TBMM'nin açılışının 83. yıl etkinlikleri çerçevesinde düzenlenen 14. Milli Egemenlik Sempozyumu, 29 Mayıs'ta Kayseri'de, 1 Mayıs'ta ise Kahramanmaraş'ta yapıldı.

Erciyes Kültür Merkezi'nde düzenlenen 14. Milli Egemenlik Sempozyumu'nun açılış töreninde bir konuşma yapan TBMM Başkanvekili, TBMM Kültür Sanat, ve Yayın Kurulu Başkanı **Nevzat Pakdil**, hakimiyetlerini yitirmiş milletlerin, iradelerini eninde sonunda sömürgecilere teslim ettiklerini, zenginliklerini, dirliklerini ve çalışma heyecanlarını kaybettiklerini vurguladı. Kurtuluş Savaşı'nın milli egemenlik ve tam bağımsızlık olmak üzere 2 temel ilkesi bulunduğunu ifade eden **Pakdil**, şöyle konuştu:

"Bugün tarihinden ders alan dünyamızda, millet iradesini hakim kılan kurumsal yapılar gökdelenler gibi yükselmekte, despot iradeler birer birer devrilmektedir. Doğu Avrupa'yı ve Kafkaslar'ı kuşatan özgürleşme süreci dünya toplumlarının vicdanlarında her geçen gün derin izler oluşturmaktadır. Dünyamızın insanları, artık insan hak ve özgürlüklerinin korunmasını birinci öncelik haline getirmişlerdir. Uzakdoğu'da Japonya, batıda AB ülkeleri biz toplum iradesini hakim kılmanın ne büyük kazanımlara vesile olduğunu gösteren en güzel örneklerdir."

"Toplumlar tarihten getirdikleri değerleriyle, gelenekleriyle ve kültürleriyle beslenirler" diyen **Pakdil**, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Milletin değerlerine saygı duyan ve girişimciliğin kapısını ardına kadar açık tutan siyasal yönetimlerin, diğer dünya milletleri karşısında ne denli baskın olabildiklerini müşahade ediyoruz. Hatta bugün hızla yayılan değerler özgür toplumların besleyip desteklediği kültürel değerlerdir. Bu açıdan milletin egemenliğinin çerçevesini millet iradesi temsil eder. Millet özgür iradesiyle kendi yönetilme biçimini belirler ve milletin iradesine aykırı zora ve şiddete dayalı hiçbir anlayış ve uygulama kesinlikle kabul edilemez. İçinde bizzat milletin özgür ve gönüllü desteğini ve katılımının olmadığı milli bir iradeden söz etmek mümkün değildir."

Kayseri Valisi **Nihat Canpolat** da, TBMM'nin açılışının, tarihimizin en önemli dönüm noktalarından biri olduğunu belirterek "Bugün sahip olduğumuz çağdaş devletin temeli ve demokratik rejimimizin esas dayanağı milli egemenlik ilkesidir" dedi.

Erciyes Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. **Zeki Yılmaz** ise egemenliğin bir devletin en üstün iradesi olduğunu ve bundan asla dönülemeyeceğini ifade ederek, Cumhuriyet rejiminin egemen-

liğin yegane dayanaklarından biri olduğunu vurguladı.

Sempozyumun ardından gönüllü katıldıkları Sakarya Savaşı'nda şehit düşen Kayseri Lisesi öğrencileri anısına yaptırılan anıt, TBMM Başkanvekili **Nevzat Pakdil** tarafından açıldı. Sempozyum öncesinde ise, TBMM Başkanvekili **Pakdil** tarafından Atatürk Anıtı'na çelenk konulmasının ardından saygı duruşunda bulunuldu, İstiklal Marşı okundu. Daha sonra Vali Nihat Canpolat'ı ziyaret eden Pakdil, Kayseri'nin Kurtuluş Savaşı dönemindeki katkılarının çok önemli olduğunu belirtti.

Pakdil ve beraberindeki heyet, daha sonra Valilik binasındaki "Kent Kimliği Salonu" ile Atatürk Evi ve Güpgüpoğlu Konağı'nı gezerek yetkililerden bilgi aldılar.

KAHRAMANMARAŞ

Milli Egemenlik Sempozyumu'nun Kahramanmaraş'taki bölümü ise 1 Mayıs'ta gerçekleştirildi. Sempozyumun açılışında konuşan Pakdil, "Kimilerinin olumsuz hava estirmelerine karşın bu ekonomik bağımsızlık savaşının da kazanacağız" dedi. Millet egemenliğine dayanmayan hiç bir iktidarın kalıcı olmadığını ifade eden **Pakdil**, şöyle konuştu:

"Türkiye bugün bazı ekonomik sorunlar yaşıyor. Türkiye bu sorunları, bu sıkıntıları da aşar. Burada millet egemenliği çok önemli. Yakınlarımızda cereyan eden olayları görüyorsunuz. Despot yönetimler, bir gün mutlaka yeniliyorlar, yenilmeye mahkumlar."

Vali **İlhan Atış** da konuşmasında, Atatürk'ün en büyük eserinin TBMM olduğunu, TBMM'nin değerinin herkes tarafından çok iyi bilinmesi gerektiğini vurguladı.

Necip Fazıl Kısakürek Kültür Merkezi'nde, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi (KSÜ) Rektörü Prof. Dr. **Nafi Baytorun**'un yönetiminde yapılan sempozyumu, TBMM Kültür ve Sanat Yayın Kurulu üyeleri **Avni Doğan** ve **Abdullah Çalışkan** ile AK Parti Kahramanmaraş Milletvekili **Hanefi Mahçiçek** ve diğer davetliler izledi.

Her iki sempozyuma, çeşitli üniversitelerden çok sayıda bilim adamı katıldı ve görüşlerini açıkladı.

İlk Meclis nasıl açıldı...

- Mustafa Kemal'in, rejimi değiştirmesini düşündüğü Meclis'in adı, açılışından önce yapılan bir toplantı sırasında konuldu.
- İlk Meclis'te 52 asker, 42 idareci, 39 memur, 32 din adamı, 30 öğretmen, 16 sağlıkçı, 7 aşiret reisi, 4 emniyet mensubu, 2 reji görevlisi ve 1 diplomat ile 102 serbest meslek mensubu milletvekili bulunuyordu.
- Milletvekilleri okullardan getirilen sıralara oturdular. Binada, bir okulun inşaatından ve halkın evlerinden getirdiği kiremitler kullanıldı; salon bir kahvehaneden sağlanan petrol lambasıyla aydınlatıldı.

Milli Mücadele ortamında toplanan ve Mustafa Kemal Paşa önderliğinde Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasını sağlayacak "Meclis'in adı, açılışından kısa süre önce yapılan bir toplantı sırasında konuldu: "Türkiye Büyük Millet Meclisi..."

İstanbul'un 16 Mart'ta işgali üzerine, Heyeti Temsiliye Reisi Mustafa Kemal Paşa, 19 Mart 1920'de yayınladığı genelgeyle "Ankara'da, olağanüstü yetkili bir meclis'in toplanacağını duyurur. Genelgede, "ulusun bağımsızlığını ve devletin kurtarılmasını sağlayacak önlemleri düşünüp uygulamak üzere ulusça olağanüstü yetki verilecek bir meclisin Ankara'da toplantıya çağırılması ve dağıtılmış olan mebuslardan Ankara'ya gelebileceklerin de bu meclise katılmaları" istenir. Bu amaçla yapılacak seçimle belirlenen milletvekilleri ile dağıtılan Osmanlı Mebusan Meclisi'nden kaçarak Ankara'ya gelebilenler, ilk Meclis'te yer alabilmeklerdi.

Mustafa Kemal; 22 Nisan 1920'de Büyük Millet Meclisi'nin açılışını duyurduğu genelgesinde ise bundan böyle "bütün sivil ve askeri makamların ve bütün ulusun emir alacağı en yüksek kat"ın bu Meclis olacağını kaydeder.

MECLİS'İN ADI

Tarihçi, gazeteci-yazar Enver Behnan Şapolyo, Meclis'in adının, Mustafa Kemal'in, Hükümet Konağı'nda Valinin odasında yaptığı toplantıda konulduğunu yazar. Şapolyo'ya göre, Atatürk, "Meclis'in adının 'Meclisi Müessesan' (Kurucu Meclis) olmasını" istemekte, bununla "rejimi değiştirebilecek bir Meclis'in kurulmasını sağlamayı" amaçlamaktaydı. Fakat bundan vazgeçerek, genelgesinde, "olağanüstü yetkilere sahip Meclis" olarak bildirdiğini aktaran

Mustafa Kemal, toplantıdakilere, düşüncelerini sorar. "Kurultay, Meclisi

Kebir" gibi cevaplar alan Mustafa Kemal'in, "Biz burada Kurultay veya Meclisi Kebir adı ile bir meclis kurarız. Fakat Türk milleti, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılmasını bekleyecektir" deyince, odadakiler hep bir ağızdan, "Bulduk" derler. Mustafa Kemal'in ne bulduklarını sorması üzerine, şu cevap verilir: "Yeni meclisin adını: Türkiye Büyük Millet Meclisi..."

NEDEN 23 NİSAN CUMA?

Gazeteci Yunus Nadi Abalıoğlu, Meclis'in aslında 22 Nisan 1920 Perşembe günü açılmasının kararlaştırıldığını, ancak Milli Mücadele karşıtlarının, hareketin başarısız olması için dini kullanmaları ve kendilerini "şer'an asi" ilan etmeleri ihtimali karşısında, açılışın cuma gününe alındığını belirtir.

Nitekim, "tatlı ve ılık bir bahar günü" 23 Nisan'da, Hacıbayram Camii'nde Cuma Namazı kılındıktan, kurbanlar kesildikten sonra; önünde "ruhani bayrakların taşındığı" büyük bir toplulukla gelinerek, İttihat ve Terakki Kulübü olarak yapılan binada, saat 13.45-14.00'te törenle TBMM açılır.

Ankara'nın "muhteşem ve heybetli bir gün" yaşadığını; "daha sabahtan herkesin büyük bir bayram sevincine katılmak için evlerinden dışarıya uğradığını" anlatan Yunus Nadi, alınan tüm önlemlere rağmen, camiden binaya güçlüğüle gidilebildiğini kaydeder.

"İlk Meclis" olarak anılacak bu bina, Meclis'in toplanması kararı alındığında henüz hazır değildi ve kiremitleri yerleştirilmemişti. Şapolyo, Ulucanlar'da yapılan bir okul için Marsilya'dan getirilen kiremitlerin de yetmemesi üzerine halkın evlerindeki kiremitleri sökerek, Meclis için kucak kucak kiremit taşıdıklarını anlatır. Ankaralı marangozlar da toplantı salonuna kürsü yaparlar; salonun aydınlatılması için ise tavana, bir

kahvehaneden getirilen kenarları avizeli büyük bir petrol lambası asılır.

Milletvekillerinin oturacakları sıralar da Ankara Muallim Mektebi (öğretmen okulu) ile Ankara Sultanisi'nden (lise) sağlanır.

Meclis, en yaşlı üye sıfatıyla Sinop Mebusu Şerif Bey'in, konuşmasıyla açılır. Şerif Bey, konuşmasında, "ulusumuzun iç ve dış tam bağımsızlık (istiklali tam) içinde yazgısının sorumluluğunu doğrudan doğruya yüklenip kendisini yönetmeye başladığını bütün cihana duyurarak Büyük Millet Meclisi'ni açıyorum" diyerek, Meclis'in amacını da açıklar.

İLK MİLLETVEKİLLERİ

Yrd. Doç. Dr. Yavuz Aslan, Meclis'in ilk toplantısına katılan milletvekili sayısı ile bunların kimler olduğunun kesinlik kazanmadığını belirtir. Mazhar Müfit Kansu ise "mebusların adedinin ilk açılıшта 115 olduğu"nu belirtir. Kansu, "bizzat merak ederek saydım, 50 mebus kalpaklı ve 41 mebus fesli ve 21 mebus sarıklı idi" diye ekler. Kansu, Meclis zabıtlarından 338 mebusun katılması gerektiğini; ancak "115 mebusun 23 Nisan'da" Meclis'in açılış günü gelebildiğini kaydeder ve mayıs ayında 62 üyenin daha Meclis'e geldiğini belirtir.

Yavuz Aslan'ın, İhsan Güneş'ten aktardığına göre, ilk Meclis'te 52 asker, 42 idareci, 39 memur, 32 din adamı (16 müftü, 9 müderris ve 7 şeyh), 30 öğretmen, 16 sağlıkçı (15 doktor, 1 eczacı), 7 aşiret reisi, 4 emniyet mensubu, 2 reji görevlisi ve 1 diplomat ile 102 serbest meslek gruplarından milletvekili bulunuyordu.

TBMM'nin birinci devresi 23 Nisan 1920'de başlayıp 21 Mayıs 1927'e kadar sürdü; ancak İkinci Meclis'in başlama tarihi olan 11 Ağustos'a kadar görevini sürdürdü. (A.A.)

CHP Genel Başkanı Baykal, PMD'yi ziyaret etti...

Baykal: "Parlamento, demokratik rejimin kalbidir"

CHP Genel Başkanı **Deniz Baykal**, Parlamento Muhabirleri Derneği'ni (PMD) ziyaret ederek, Derneğin 39. kuruluş yıldönümü dolayısıyla iyi dileklerini iletti. **Baykal**'ın ziyaretine Grup Başkanvekilleri **Huluk Koç** ve **Oğuz Oyan** ile Ankara Milletvekili **Eşref Erdem** de katıldı.

Parlamento'nun demokratik rejimin kalbi olduğunu belirten CHP Lideri **Baykal**, Parlamento'nun toplum ile bağımlı gazetecilerin kurduğunu, bunun çok önemli bir görev olduğunu söyledi. Muhalefet partisi olarak parlamento muhabirlerinin çalışmalarından memnun olduklarını ifade eden **Baykal**, zaman zaman eleştiriyi de hak ettiklerini ve bu eleştirilerin uyarıcı rol oynadığını anlattı. **Deniz Baykal**, TBMM'de gazetecilere daha rahat bir çalışma ortamı yaratmak gerektiğini de sözlerine ekledi.

PMD Başkanı **Kemal Saydamer** ise parlamento muhabirlerinin demokratik parlamenter sistemin öneminin idraki içerisinde olduğunu belirterek, halkı doğru bilgilendirmenin önemine değindi. **Saydamer**, basın çalışanlarının sorunlarını da anlattı.

Bakanlıkların Birleştirilmesi...

Kültür ve Turizm Bakanlığı'na Erkan Mumcu, Devlet Bakanlığı'na Güldal Akşit atandı

Kültür ve Turizm bakanlıklarının birleştirilmesinin ardından Kültür ve Turizm Bakanlığı'na **Erkan Mumcu** atandı. **Güldal Akşit** de Devlet Bakanı oldu.

Kültür ve Turizm bakanlıklarının birleştirilmesine ilişkin yasanın 29 Nisan'da yürürlüğe girmesinin ardından, Kültür ve Turizm Bakanlığı'na **Erkan Mumcu**'nun, Devlet Bakanlığı'na da **Güldal Akşit**'in atanmasına ilişkin kararname, aynı gün Cumhurbaşkanı **Ahmet Necdet Sezer** tarafından da onaylandı.

Geçen ay Başbakanlık bünyesine alınan Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü ile Aile Araştırma Kurumu Devlet Bakanı **Güldal Akşit**'e bağlandı.

Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu:

Erkan Mumcu, 1963 yılında Isparta'nın Yalvaç ilçesinde doğdu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunu olan **Mumcu**, 20 ve 21. dönemde Isparta Milletvekili olarak parlamentoda görev yaptı. 57. Hükümette Turizm, 58 Hükümette Milli Eğitim ve 59. Hükümette Kültür Bakanı olarak görev alan **Mumcu**, son seçimde Isparta milletvekili olarak yeniden parlamentoya girdi. İngilizce bilen **Mumcu**, evli ve 2 çocuk babası.

Devlet Bakanı Güldal Akşit:

Güldal Akşit, 1960 yılında Malatya'da doğdu. **Akşit**, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Avukatlık stajından sonra İstanbul Barosu'na bağlı olarak serbest avukatlık yapan **Akşit**, özel sektörde çalıştı. İngilizce bilen **Akşit**, 58. ve 59. Hükümette Turizm Bakanı olarak görev yaptı.

Güldal Akşit

Erkan Mumcu

ANAP yeniden Meclis'te

Hakkâri Bağımsız Milletvekili **Mustafa Zeydan**, 11 Nisan'da ANAP'a katıldı. **Zeydan**, TBMM Başkanlığı'na gönderdiği dilekçede, "Bundan sonra siyasete Anavatan Partisi çatısı altında devam edeceğim" dedi.

Mustafa Zeydan'ın ANAP'a katılımı ile TBMM'de temsil edilen siyasi parti sayısı dörde yükseldi.

TBMM'de "AB Uyum Komisyonu" kuruldu

✓ *Komisyon, istenildiğinde TBMM'ye sunulan kanun teklif, tasarı ya da KHK'lerin AB mevzuatına uygunluğunu inceleyecek*

TBMM'de "Avrupa Birliği'ne (AB) Uyum Komisyonu" adı altında yeni bir ihtisas komisyonu kuruldu. Avrupa Birliği aday ülkeleri parlamentolarında kurulması gerekli olan Uyum Komisyonu'nun Meclis'te de kurulmasıyla AB ile ilişkilerde bir önemli adım daha atılmış oldu. Böylece, TBMM'de görev yapan ihtisas komisyonlarının sayısı 17'ye yükseldi.

Komisyon, istenildiğinde TBMM'ye sunulan kanun teklifi, tasarısı ya da kanun hükmünde kararnamelerin (KHK) AB mevzuatına uygunluğunu inceleyecek.

AK Parti Grup Başkanvekilleri **Salih Kapusuz, Eyüp Fatsa ve Faruk Çelik** ile arkadaşlarının verdikleri yasa teklifinin 15 Nisan'da Genel Kurul'da kabul edilmesiyle oluşturulan AB ile İlişkiler Komisyonu kurulmasına ilişkin yasaya göre, komisyonda siyasi parti grupları ile bağımsız üyeler, üye tamsayısına göre belirlenecek oranda temsil edilecek. Komisyon üyeleri belirlenirken, "İngilizce veya Fransızca'yı anlama, konuşma ve yazma düzeylerinde bilenler ile AB müktesebatı konusunda uzmanlara" öncelik verilecek. Komisyon üyelikleri için bir yasama döneminde iki seçim yapılacak, ilk seçilenlerin görev süresi iki, ikinci devre seçilenlerin görev süresi üç yasama yılı olacak.

KOMİSYONUN GÖREVLERİ

"Avrupa Birliği'ne Uyum Komisyonu'nun görevleri şöyle:

-İstenildiğinde TBMM Başkanlığı'na sunulan kanun tasarısı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnamelerin AB mevzuatına uygunluğunu inceleyerek ihtisas komisyonlarına görüş sunmak.

-Türkiye'nin AB'ye katılım sürecine ilişkin gelişmeleri izlemek ve müzakere etmek.

-Her yasama yılının sonunda Türkiye'nin AB katılım sürecindeki gelişmelere ve komisyonun o yılı faaliyetlerine ilişkin bir değerlendirmeye raporu hazırlamak ve bunu TBMM'ye sunmak.

-AB'deki gelişmeleri izlemek ve gerektiğinde yurt dışında incelemelerde bulunmak ve TBMM'yi bilgilendirmek.

-AB kurumları ile diğer üye ve aday ülke eş parlamentoları ve AB komisyonlarıyla ilişkileri yürütmek.

-AB'ye katılım konusunda TBMM'nin çalışmalarına ilişkin gerekli bilgi ve dokümanları temin etmek.

-AB'ye katılım konusunda kamuoyunu bilgilendirici etkinlikler yapmak.

KOMİSYONUN YETKİLERİ

Komisyon, görevleri ile ilgili olarak, bakanlıklardan, genel ve katma bütçeli dairelerden, üniversitelerden ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlardan bilgi isteme ve ilgilileri çağırıp bilgi almak yetkilerine sahip olacak.

Komisyon gerekli gördüğünde uygun bulacağı uzmanların bilgilerine başvurabilecek, Ankara ve yurt dışında da çalışabilecek. Komisyonun çalışmalarında İçtüzük hükümleri uygulanacak ve giderleri TBMM bütçesinden karşılanacak.

Arınc'tan Kaklamaniş'e sözde soykırım cevabı

"Türk halkının geçmişinde soykırım gibi bir leke bulunmamaktadır"

TBMM Başkanı **Bülent Arınc**, Yunanistan Parlamento Başkanı **Apostolos Kaklamaniş**'in sözde Ermeni soykırımına ilişkin açıklamalarına yanıtlarken, "Türk halkının geçmişinde soykırım gibi bir leke bulunmamaktadır" dedi.

Yunanistan Parlamento Başkanı'nın, sözde Ermeni soykırımını anmak üzere Atina'da düzenlenen bir toplantıda sarf ettiği, "sözde Ermeni soykırımının tanınmasının Türkiye'nin insanlığa karşı ödenmemiş borcu olduğuna" ilişkin sözleri esefle öğrendiğini belirten **Arınc**'in **Kaklamaniş**'e cevabı şöyle:

"Sayın **Kaklamaniş**'in bu sözleri, geliştirmeye çalıştığımız Türk-Yunan dostluğuna hiç bir şekilde hizmet etmemektedir. Türk halkının geçmişinde soykırım gibi bir leke bulunmamaktadır. Osmanlı yönetimi altında yaşayan halkların din ve kültürlerini muhafaza etmiş olmaları ve bugün birer millet olarak varlıklarını sürdürebilmeleri, tarihimizdeki hoşgörü ve insanlık değerlerini ortaya koymaktadır. Bu bakımdan Sayın **Kaklamaniş**'e tarihi bir kez daha incelemesinden başka bir tavsiyem olmayacaktır."

Sadık Yakut'tan Oostlander Raporuna tepki "Rapor taslağını kınıyor ve reddediyorum"

AK Parti'li TBMM Başkanvekili **Sadık Yakut**, Avrupa Parlamentosu Dışişleri Komisyonu'nun Hollandalı Hristiyan Demokrat Grup Üyesi **Arie Oostlander**'in hazırladığı yıllık Türkiye raporunda yer alan görüş ve önerileri kınadığını ve rapor taslağını reddettiğini bildirdi.

Yakut, TBMM Genel Kurulu'nun 22 Nisan'daki oturumunu açarken yaptığı konuşmada, "Atatürkçülüğü, Türk milliyetçiliğini, Türk kültürünü, laikliği, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin en güvenilir kurum olmasını, AB'ye giden yolda en önemli engel olarak gören, çağ dışı anlayış sahiplerini kınıyor ve Türk milletinden özür dilemeye davet ediyorum" dedi.

Türkiye'nin, tarihin belki de en yoğun değişimine sahne olan uluslararası çevre içinde yeniden şekillendiğini ifade eden **Yakut**, bu çerçevede de tarihin önemli yol ayrımından birisinin önünde durduğunu söyledi.

Sadık Yakut, Türk milletinin varlığına, bekasına, kültürüne, tam bağımsızlığına, ulusal birlik ve bölünmez bütünlüğüne yönelik saldırılara karşı, nereden ve ne şekilde gelirse gelsin, milli kuvvetlerinden aldığı güçle karşı koymaya hazır olduğunu ifade etti.

Hollandalı Hristiyan Demokrat Grup üyesi parlamenter **Arie Oostlander** tarafından hazırlanan yıllık Türkiye raporunda "Türk devletinin temel felsefesi olan Kemalizm, Türk devletinin bütünlüğüne yönelik ölçsüz bir endişe kaynağı oluyor" gibi görüşlere yer verilmişti.

KİT Komisyonu, Hatıra Ormanı oluşturdu

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu, Atatürk Orman Çiftliği'ne (AOÇ) ait arazide, TBMM Başkanı **Bülent Arınç** ile Tarım ve Köyişleri Bakanı **Sami Güçlü**'nün de katıldığı fidan dikme töreni ile hatıra ormanı oluşturdu.

Arınç, 1 Nisan'da yapılan fidan dikme töreninde yaptığı konuşmada, ormanın sosyo-ekonomik faydalarının yanında, gerçekte ağaç dikmenin bir ibadet olduğunu söyledi. **Arınç**, bunun "Bugün kıyametin kopacağını bilseniz bile, bir fidan dikin" atasözü ile pekiştirilmeye çalışıldığını söyledi.

Tarım ve Köyişleri Bakanı **Sami Güçlü** de yaptığı konuşmada, çevre ve doğa bilincinin çok daha anlamlı hale geldiğini, birçok Avrupa ülkesinin, metropollerde böyle bir alan yaratmak için yoğun uğraşlar verdiğini bildirdi. **Güçlü**, Atatürk Orman Çiftliği'nin kıymetinin bilinerek, korunması ve gelecek nesillere devredilmesinin herkesin görevi olduğunu kaydetti.

TBMM KİT Komisyonu Başkanı **İsmail Özgün**, Atatürk Orman Çiftliği'nin hesaplarının görüşülmesi sırasında, hatıra ormanı oluşturmayı düşündüklerini belirterek, Atatürk'ten emanet kalan bu alana uygun bir şeyler yapmak arzusunda olduklarını bildirdi.

Konuşmalardan sonra, KİT Komisyonu'nun Hatıra Ormanı fidan dikme törenine geçildi. Törene, TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, Tarım ve Köyişleri Bakanı **Sami Güçlü**, KİT Komisyonu üyesi milletvekilleri, AOÇ yetkilileri, vatandaşlar ile 10. Yıl İlköğretim Okulu öğrencileri katıldı.

KAYNAKLARIMIZI KULLANAMIYORUZ

Öte yandan, TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, 16 Nisan'da Orman Bakanı **Osman Pepe** ile birlikte 8. Park Bahçe Ekipmanları, Çiçekçilik ve Peyzaj Mimarlığı Hizmetleri Fuarı'nın açılışını yaptı.

Altınpark Expo Center'da düzenlenen fuarın açılışında bir konuşma yapan TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, çiçeklerin insan dünyasını güzelleştirdiğini belirtti. Türkiye'nin elindeki kaynakları kullanamadığını belirten **Arınç**, "Eskiden evlerimiz bahçe içindeydi. Şimdi sefertasları gibi evlerine hapis olan insanlar, bu çiçek sevgisini gidermenin yolunu arıyor. Bu iş belli günlerde birbirimize buket göndererek olmaz. Kabul odalarında, çalışma yerlerinde çiçek olmalı" dedi.

Arınç, Hollanda'nın çiçekçilikten büyük miktarda gelir elde ederken, çok daha geniş uygun alanlara sahip ülkemizin bundan yeterince yararlanmadığını ifade etti. Daha sonra fuarın açılışını yapan TBMM Başkanı **Arınç** ve Orman Bakanı **Pepe** standları gezerek yetkililerden bilgi aldı.

"Sporda şiddet ve saldırganlık giderek artıyor"

Arınç'tan 'sporda şiddet' uyarısı

TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, Üniversite Sporları Federasyonu ile Ankara Üniversitesi tarafından ortaklaşa düzenlenen "Sporda Şiddet ve Salırganlık" konulu panele katılarak bir konuşma yaptı.

Sporda şiddet ve saldırganlığın son yıllarda büyük artış gösterdiğine işaret eden **Arınç**, rakiple mücadele etmek yerine rakibi bir düşman olarak görmenin giderek yaygınlaşmasının sakıncalarını anlattı. Sporda şiddet ve saldırganlığın önlenmesinde medyaya büyük görevler düştüğünü anlatan TBMM Başkanı **Arınç**, "Ümit ediyorum ki, görsel ve yazılı medya olarak halkımızın bu konudaki bilinçlenmesine çok olumlu katkılar yapabilir. Çünkü bazı magazinleştirilmiş

programlarla ve bazıları şiddet içeren programlarla sporcuları adeta birbirlerine düşman hale getirebiliyorlar" dedi.

Sporda şiddet ve saldırganlığın önlenmesinde eğitimin önemli rol üstlendiğini kaydeden **Arınç**, şunları söyledi:

"Bu konu biraz da insanın kişiliği ve kimliği ile ilgili bir sorundur. Çünkü iyi yetişmemiş, bölünmüş-parçalanmış ailelerden çıkmış, kendi egosunu tatmin edememiş, her şey olumsuz bakan kişilikteki insanların sporcu olarak ortaya çıktığını düşünün. Yanındakine hangi gözle bakabileceğini de tahmin edersiniz. O zaman sağlık da önemli bir sorun olarak karşımıza çıkıyor demektir. Bir de konuda bir hukukun olmadığını düşünüyorum."

DIŞ İLİŞKİLER

TBMM Başkanı Bülent Arınç, Bosna-Hersek'te...

“Bu ziyaret, Bosna-Hersek’e verdiğimiz önemi gösteriyor.”

TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, 28-30 Nisan tarihleri arasında Bosna-Hersek’e resmi bir ziyarette bulundu.

TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, ziyareti öncesinde düzenlediği basın toplantısında, Türkiye ile bu ülkenin tarihsel ve kültürel ilişkilerinin gerek Bosna-Hersek’tе yaşanan savaş sırasında gerekse savaştan sonra yoğunluk kazanarak gelişmeye devam ettiğini belirtti.

Resmi ziyarete, Türkiye Bosna Hersek Parlamentolararası Dostluk Grubu Kurucular Kurulu Başkanı AK Parti İstanbul Milletvekili **Hüseyin Kansu**, AK Parti Mersin Milletvekili **Dengir Mir Mehmet Fırat** ile CHP Mardin Milletvekili **Mahmut Duyan** da katıldı.

TBMM Başkanı **Arınç**, Saraybosna’da ilk olarak Bosna-Hersek Parlamentosu Temsilciler Meclisi Başkanı **Şefik Caferović** ile görüştü. Bülent Arınç, görüşmeden sonra düzenlenen ortak basın toplantısında Bosna-Hersek’e gelmekten büyük mutluluk duyduğunu söyledi. Savaştan sonra Bosna Hersek’in hızla geliştiğini kaydeden **Arınç**, “Ben Meclis Başkanı olduktan sonra ilk ziyaretlerimden birini de Bosna-Hersek’e yapıyorum. Bu TBMM’nin, Türk Hükümeti’nin Bosna-Hersek’e gösterdiği önemi ortaya koymaktadır” ifadesini kullandı.

Şefik Caferović de **Arınç** ve beraberindeki heyeti Bosna-Hersek’tе görmekten büyük memnunluk duyduklarını söyledi.

Bülent Arınç ve beraberindeki heyet, Bosna-Hersek Parlamentosu Halklar Meclisi Başkanı **Velimir Yukić** ile görüştü.

TÜRK KÜLTÜR MERKEZİ

Arınç, daha sonra, Türk Kültür Merkezi’nin resmi açılışını yaptı. Açılışın ardından Türk-Bosna-Hersek İşadamları Birliği üyeleri ile biraraya gelen **Arınç**, işadamlarının sorunlarını dinledi. **Arınç** işadamlarına “Burada yaptıklarınız Türkiye’nin ufkunu daha da açacaktır. Yaptığımız işi küçük görmeyin” dedi.

PARAÇ’I ZİYARET

Gezisinin ikinci gününde, Cumhurbaşkanlığı Konseyi Başkanı **Borislav Paravaç** ile görüşen **Arınç**, Bosna-Hersek’tе Boşnak, Hırvat ve Sırp halklarının ortak yönetimiyle temsil edilen bir idare tarzı bulunduğunu belirtti “Görüşmemiz sırasında Türkiye’den çok şey beklediklerini ifade ettiler.” diyen **Arınç**, daha sonra Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Başkanı **Adnan Tezić**’i kabul etti.

Arınç, Saraybosna’daki temasları sırasında bir grup yerel gazeteciyle sohbet etti ve sorularını yanıtladı. Bir gazetecinin Kıbrıs’taki gelişmeler konusundaki sorusunu yanıtlayan **Arınç**, iki bölge arasında geçişlere izin verildiğini hatırlatarak şunları söyledi:

“Rum Yönetimi’nin aklına hiç gelmeyecek bir şey olmuş ve Rum tarafından daha çok Türk tarafına geçiş meydana gelmiştir. Bu ziyaretler halklar arasında karşılıklı dostluğa yol açtığı

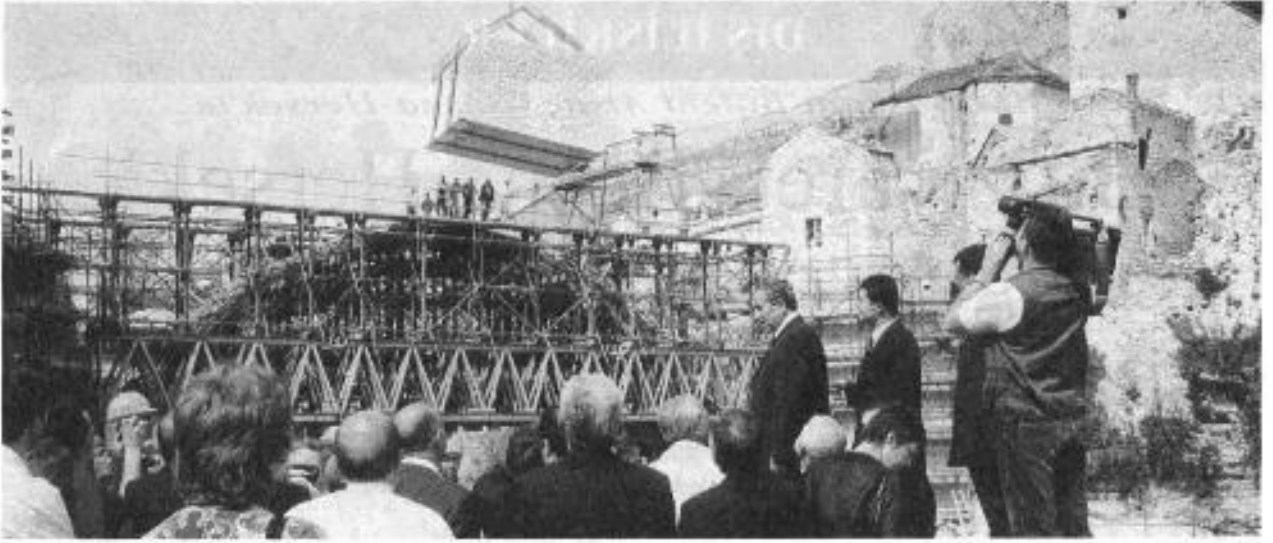
zaman daha sonra kalıcı bir planla Kıbrıs’ta çözüm ortaya çıkacaktır. Bu çözüm konusunda Türk Hükümeti aktif politika izlemektedir. Sanıyorum 10 gün içerisinde Başbakan **Tayyip Erdoğan** KKTC’ye gidecektir. Türkiye’deki mevcut Hükümet hem AB, hem Irak hem Kıbrıs konusunda aktif bir politika izlemiş ve izlediği bu politikanın başarılı olduğu görülmüştür. Umut ediyorum Kıbrıs sorununun çözümü Dayton planı kadar karmaşık olmaz. Her iki halk barış içinde yaşar.”

MOSTAR KÖPRÜSÜNE TAŞ

Gezisinin öğleden sonraki bölümünde Mostar’a geçen TBMM Heyeti, Mostar’ı ikiye ayıran Neretva Nehri üzerinde, **Mimar Sinan**’ın öğrencisi **Mimar Hayreddin** tarafından 1566’da yapılan, ancak 1994 yılında topçu ateşi ile yıkılan Mostar Köprüsü’nde incelemelerde bulundu. Köprüye gelişinde inşaatta çalışan Türk işçileri tarafından sevgi

TBMM Başkanı Arınç, Saraybosna’da ilk olarak Bosna-Hersek Parlamentosu Temsilciler Meclisi Başkanı Şefik Caferović ile görüştü

Mostar'ı ikiye ayıran Neretva Nehri üzerinde, 1566'da yapılan, ancak 1994 yılında savaş sırasında bombalanarak yıkılan Mostar Köprüsü'nde incelemelerde bulunan Arınç, köprü'nün yeniden yapılmasına bir taş da kendisi koyarak katkıda bulundu.

gösterileriyle karşılanan **Arınç** köprü'nün yeniden yapılmasına bir taş da kendisi koyarak katkıda bulundu.

TBMM Başkanı **Arınç** daha sonra, BM tarafından Bosna savaşı sırasında güvenli bölge olarak ilan edilen Srebrenidza ve Jepa'da Sırp ordusu tarafından katledilen 8 bin Boşnak Müslüman'ın yakınlarının kurulan Srebrenidza ve Jepa Anneleri Derneği yöneticilerini kabul etti. **Arınç**, Bosna'da yaşanmış olayları dün gibi hatırladığını dile getirerek, Türk halkının bundan büyük bir ızdırap duyduğunu söyledi. **Arınç**, "onların duygularına hepimiz sahibiz. Kendileri ile dayanışma içindeyiz" dedi.

Dernek başkanı **Minüre Subač**'ın, savaş sırasında Sırp'ların yaşlı genç birçok insanı öldürdüğünü, genç kızlara tecavüz edildiğini anlattığı sırada **Arınç**'ın duygulandığı ve gözlerinin dolduğu gözlemlendi.

TBMM Başkanı **Bülent Arınç**, eski Bosna-Hersek Cumhurbaşkanı **Aliya İzzetbegović**'i de Saraybosna'daki evinde ziyaret etti. **Bülent Arınç** Bosna-Hersek'te "çok önemli bir şahsiyet" olarak tanımladığı **İzzetbegović**'i ziyaretten memnuniyet duyduğunu ifade ederek, kendisinin Bosna-Hersek için büyük çalışmalar yaptığını söyledi.

TÜRK TABURUNA ZİYARET

TBMM Başkanı **Bülent Arınç** ve beraberindeki TBMM Heyeti, gezinin son günü olan 30 Nisan'da Zenica'daki Türk Tabur Görev Kuvveti karar-

gahını ziyaret etti. Bosna-Hersek Türk Tabur Görev Kuvveti karargahına gelişinde askeri törenle karşılanan **Arınç**'a, Tabur Komutanı Yarbay **Hakan Kocaman** tarafından brifing verildi.

"BOSNA KALKINMA HAMLESİNİ BAŞLATTI"

Türkiye'ye döndükten sonra Esenboğa Havalimanı'nda gezisini değerlendiren **Arınç**, Bosna-Hersek'in 1992 ile 1995 yılları arasında tarihin kaydettiği en acı savaşlardan birini yaşadığını, 600 binden fazla insanın şehit olduğunu belirtti. **Arınç**, "Halen stadyumu dahil şehitliklerle dolu bir ülkeden geliyorum. Bu ülkenin insanların halen gözyaşları kurumadı. Hala anneler dul, çocuklar yetim. Ama bu ülke bir kalkınma hamlesine girmiş. Yeni bir planla huzur ve barışı yakalamaya çalışıyor. Bu gayretlerin Türkiye'de anlatılması ve söylenmesi gerekir" diye konuştu.

TBMM Başkanı Bülent Arınç, AK Parti İstanbul Milletvekili Hüseyin Kansu, AK Parti Mersin Milletvekili Dengir Mir Mehmet Fırat ve CHP Mardin Milletvekili Mahmut Duyan, Türkiye-Bosna Hersek İsadamları Birliği yöneticileri ile iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi konusunda görüş alışverişinde bulundular.

PAB Genel Kurulu, Şili'de yapıldı

Parlamentolararası Birlik (PAB) 108. Genel Kurulu Şili'nin başkenti Santiago'da 6-12 Nisan tarihleri arasında yapıldı.

Toplantılarda TBMM'yi PAB Türk Grubu Başkanı Konya Milletvekili Prof. Dr. **Remzi Çetin**, üyeler Ankara Milletvekili Prof. Dr. **Eyyüp Sanay**, Çankırı Milletvekili Prof. Dr. **Hikmet Özdemir**, Çorum Milletvekili **Murat Yıldırım** ve Rize Milletvekili **İlyas Çakır** temsil etti.

Şili Devlet Başkanı **Ricardo Lagos**, Şili Senato Başkanı **Andres Zaldivar**, PAB Konsey Başkanı **Sergio Paez** ve PAB Genel Sekreteri **Anders Johnsson**'un konuşmalarıyla başlayan Genel Kurul'un "Dünyadaki Siyasi, Ekonomik ve Sosyal Durum" konulu oturumunda bir konuşma yapan PAB Türk Grubu Başkanı **Çetin**, Türkiye'nin dış politika hedeflerini ve Irak ile Kıbrıs konularında Türkiye'nin görüşlerini anlattı. **Çetin** ayrıca, 3. komite olan Ekonomi ve Sosyal Meseleler Komitesi'nde de bir konuşma yaptı.

Parlamentar Adli ve İnsan Hakları Meseleleri Komitesi'nde Çorum Milletvekili **Murat Yıldırım**, "Parçalanmış dünyada demokratik kurumların ve insan gelişiminin güçlendirilmesinde Parlamentoların rolü" başlıklı gündem maddesinde Türkiye'nin görüşlerini açıkladı.

PAB'ın 1. Komitesi olan Siyasi Sorunlar, Uluslararası Güvenlik ve Silahsızlanma Komitesi'nde de Rize Milletvekili **İlyas Çakır**, "Nükleer, kimyasal ve biyolojik kitle imha silahları ve füzelerinin yayılmasının ve bunların teröristler tarafından kullanılmasının önemi" başlıklı ek gündem maddesi görüşmeleri sırasında söz aldı.

Genel Kurul'da Arjantin, Mısır, Sudan ve Endonezya'nın ortak önerisi olan "Irak'ta savaşın acil olarak sona erdirilmesi ve barışın yeniden tesisi ih-

tiyacı: BM ve PAB'ın rolü" başlıklı ek gündem maddesi oy birliği ile kabul edildi. Uluslararası hukukun ve özellikle BM şartının vurgulandığı kararda, BM Güvenlik Konseyi'ne Irak'ın gerekli ekonomik koşullarını halkın kurtulması ve ülkenin gelişmesi için mümkün olduğunca kısa sürede Irak'a karşı uyguladığı yaptırımların kaldırılması çağrısında bulunuldu.

Yapılan müzakereler sonucunda 109. PAB Asambleşi toplantılarının 29 Eylül-3 Ekim 2003 tarihleri arasında Cenevre'de yapılması da kararlaştırıldı.

Toplantının ardından TBMM Heyeti, Santiago'da bulunan Atatürk Koleji'ni ziyaret ederek burada çocuklara hediyeler verdi. Okul çocukları ise TBMM Heyetini folklor gösterileri ile karşıladı.

TBMM İnsan Hakları Komisyonu'nun barış çağrısı

TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu, yazılı bir açıklama yaparak dünya barışının korunmasını istedi.

Irak'taki savaşın dünya barışını koruyan değil bozan bin saldırı olduğunun vurgulandığı açıklamada, "Bu savaşta yoğun insan hakları ihlalleri ve savaş hukuku ihlalleri yaşanmaktadır. Bu savaş, din ve ırk ayrımcılığını körükleyerek insanlığı kutuplaşmaya götürmekte ve köklü düşmanlıklar yaratmaktadır. Bu savaş, Irak'a demokrasi ve insan hakları götüren değil, ismi üzerinde şok ve dehşet götüren savaştır. Eğer bu savaşı durduramazsak geri dönülmez bir karanlığa sürükleneceğiz ve bedelini sadece savaşın fiili tarafları değil hepimiz ödeyeceğiz. Bu savaşı herkes kaybedecektir" denildi.

Savaşın durdurulması için BM'ye çağrıda bulunulan açıklamada, şu ifadeler kullanıldı: "Dünya barışının kurulması ve korunması için var olan BM Sözleşmesi'ne, savaş hukukunu

düzenleyen Cenevre Sözleşmeleri ve eklerine uymayan bu savaş durdurulmalıdır. TBMM'yi, TC Hükümetini, tüm ülkeleri, sivil toplum örgütlerini bu savaşın durdurulması için etkin çaba göstermeye çağırıyoruz. 1990 yılında Irak'ın haksız saldırısına karşı BM Sözleşme hükümlerine göre yetkisini kullanan BM Güvenlik Konseyi'ni şimdi aynı koşullarda Irak'a saldıran ABD ve İngiltere'ye karşı göreve çağırıyoruz. Dünya barışını koruyun, haksız saldırıyı durdurun. Hukuk tanımazlara diyeceğimiz odur ki; bir gün o hukuka sizin de ihtiyacınız olacağını unutmayın."

"Barış İçin Avrupa" Konferansı'nda konuşan Kemal Derviş,

"TBMM, savaşa 'hayır' diyerek, Türkiye'de demokrasinin ne kadar güçlü olduğunu gösterdi"

CHP İstanbul Milletvekili **Kemal Derviş**, TBMM'nin Irak ile ilgili tezkereye "hayır" diyerek, Türkiye'de demokrasinin ne kadar güçlü olduğunu ortaya koyduğunu söyledi.

Fransa'da 22 Nisan'da düzenlenen ve Belçika, İspanyol, Portekiz ve İtalya sosyalist parti temsilcilerinin konuşmacı olarak katıldığı "Barış için Avrupa" konulu konferansta, ABD'nin Irak'a yaptığı askeri müdahale tartışıldı.

CHP İstanbul Milletvekili **Kemal Derviş**, Türkiye'de ekonomik sorunlara ve ABD'nin baskısına rağmen, TBMM'nin savaşa "hayır" diyerek, Türk kamuoyunun savaş karşıtı tavrını güçlü bir biçimde ifade ettiğini bildirdi.

Derviş, "TBMM'nin bu tavrının bazı eksikliklere rağmen Türk demokrasinin ne kadar sağlam ve güçlü olduğunu açıkça ortaya koyduğunu" söyledi.

AGİT PA Heyeti ile birlikte Makedonya'da giden AK Parti'li Büyükkaya, öneriler paketi hazırladı

“Makedonya'nın sorunlarıyla daha fazla ilgilenmeliyiz”

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Parlamenter Asamblesi (AGİTPA), "Misyon Ziyaretleri Programı" çerçevesinde 7-9 Nisan 2003 tarihleri arasında Makedonya'da bulunan Üsküp AGİTPA Misyonu'nda incelemelerde bulundu.

Ziyaret için oluşturulan ve heyet başkanlığını **Göran Lennmarker**'in (İsveç) yaptığı AGİTPA Delegasyonu'nda AGİTPA Türk Grubu Üyeleri'nden, aralarında **Alaattin Büyükkaya**'nın (AK Parti) da bulunduğu 10 ülkeden toplam 13 üye yer aldı.

AGİT PA heyeti, Makedonya'da Meclis Başkanı **Nikola Popovski**, siyasi parti yöneticileri ve yerel yöneticilerle görüşmeler yaptı.

İnceleme gezisine katılan İstanbul Milletvekili **Alaattin Büyükkaya** hazırladığı raporda Makedonya'daki olayların tarihçesi ve yaşanan sorunlar ile ilgili bilgi verdikten sonra bazı önerilerde bulundu. Büyükkaya, AGİTPA heyetine, TBMM Başkanlığına ve TBMM'deki dış ilişkiler ile ilgili komisyon başkanlıklarına verdiği raporda şu önerilerde bulundu:

"Makedonya Türkiye'nin Balkan politikasında önemli köprü başlarından birisidir. Bu bölgede sağlanacak etkinlik Edirne, Kosova, Paşalimanı (Arnautluk) hattının korunmasını sağlayacağı gibi Balkanlardaki gücümüzü de arttıracaktır. Dolayısıyla Türkiye bu bölgedeki politikasını titizlikle tayin edip, uygulamalıdır. Unutulmamalıdır ki,

1910 yıllarında bu bölgenin çoğunluğu Türklerden ve Müslümanlardan oluşmakta idi. Türkiye Cumhuriyeti kurulduğunda, Balkanlar'dan Türkiye'ye yaklaşık 6 milyon insan göç etmiştir. Cumhuriyetin 10. yılında ise Türkiye'nin nüfusunun yaklaşık 10 milyon olduğu düşünülürse, Türkiye'nin o bölgelerdeki bağının ne kadar güçlü olduğu açıktır.

Türkiye, dış politikasında Makedonları dışlamadan, sahiplenerek Müslüman grupları ön plana çıkaran bir politika gütmelidir. Makedonya'daki Türkler arasında tek bir partinin desteklediği birlik kurulmalıdır. Bu partinin kuvvetli partilerle ittifak yaparak, parlamentoya ve hükümete girmesi sağlanmalıdır.

Ayrıca Türk azınlıkların diğer partilerde de etkili yerlere gelmeleri ve seçilmelerine yardımcı olunmalıdır.

Türkiye'den bu bölgeye yapılacak yatırımların istihdam yaratıcı olmasına özen gösterilmeli ve bu yatırımlar desteklenmelidir. Böylece Türklerin sosyal ve ekonomik açıdan gelişmeleri sağlanmalıdır. Bu bölgede ekonomik olarak etkili olmamız için her seviyede çaba sarfetmeliyiz. Özelleştirme projelerinde Türk şirketlerine destek olunmalıdır.

Eğitim yoluyla yurt dışına olabilecek göçlerin engellenmesi, yeni bir kültür bağının kurulabilmesi için Üsküp'te bir Türk Üniversitesi'nin açılması desteklenmelidir. Sivil toplum kuruluşları ile temasa geçilerek Makedonlar, Türkler ve Müslüman gruplar arasında etkili olunmalıdır.

Makedonya'da basın, Makedonların ve hükümetin kontrolündedir. Bu da, Türklerin ve Müslümanların bu bölgede uğradıkları haksızlıkların gündeme gelmesini engellemektedir. Bu sebeple, etkili bir Türkçe gazete çıkarılması için destek verilmelidir.

Makedonya'ya çeşitli isimler altında yapılacak yardımların koordinasyon içinde olması ve tek elden yapılmasında fayda vardır. Aksi takdirde, bu yardımlar kişisel tatmin ve şova dönüşmektedir. Ayrıca, T.C. Devleti'nin etkinliğini de azaltmaktadır. Devlet tarafından yapılan yardımlarda ise, T.C. lehine bazı şartlar konulmalıdır. (Türkiye'den mal satın almak gibi).

Ziraat Bankası, Makedonya'daki önemli kuruluşlarımızdan birisidir. Kuruluş aşamasında 10 milyon USD sermaye ile başlanılmıştır. Bankanın bazı yanlış tutumları nedeniyle Ziraat Bankası'na mevduat toplama izni verilmemiştir. Banka bu sermayesini atıl tutmuş, buradan küçük ve orta ölçekli işletmelere destek vermediği gibi özelleştirme projelerinden de hiç pay almamıştır.

Ayrıca, Türkler'den aldığı çok yüksek komisyonlar nedeniyle havale işlemi bile yapamamaktadır. Öyle ki, T.C. Büyükelçiliği mensuplarına bile aynı tavrı sözkonusudur.

Bu sebeple, Ziraat Bankası'nın Makedonya'daki Türklere ve Makedon halkına vereceği hizmetler bakımından fonksiyonları tekrar tayin edilmelidir.

Makedonya ile karşılıklı turizm faaliyetlerine destek verilmelidir. THY'nın Üsküp'e olan seferleri kaldırılmamalıdır.

AGİT nezdindeki Türk polislerinin sayısının artırılabilmesi için, polislerimizin bu görevler için müracaatları teşvik edilmeli ve Türkiye'deki özlük hakları da korunmalıdır.

Üsküp'teki din müşavirimiz görevden alınmış ancak uzun bir süredir bu göreve kimse tayin edilmemiştir. Bu göreve acilen atama yapılmasında fayda vardır."

Brüksel'de yapılan Avrupa Parlamentosu Aday Ülkeler

15. Parlamento Başkanları Konferansı'na TBMM Başkanı adına

Necdet Budak katıldı

Müzakere tarihinde gecikme istemiyoruz

Avrupa Parlamentosunun düzenlediği Aday Ülkeler 15. Parlamento Başkanları Konferansı Belçika'nın Başkenti Brüksel'de 28-30 Nisan 2003 tarihinde gerçekleştirildi. Toplantıya TBMM Başkanı **Bülent Arınç**'i temsilen Konvansiyon üyesi Edirne CHP Milletvekili Prof. Dr. **Necdet Budak** katıldı.

Türkiye'nin yanısıra; Bulgaristan, Romanya, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Macaristan, Letonya, Litvanya, Malta, Polonya, Kıbrıs Rum Kesimi, Slovenya ve Slovakya Cumhuriyeti'nin temsil edildiği toplantıda, "*Avrupa'nın Geleceğine İlişkin Konvansiyon*", "*Avrupa Birliğine Girişte Atılması Gereken Adımlar*" ve "*Genişlemiş Avrupa Birliğinin Komşuları ile İlişkileri*" konuları tartışıldı.

Aday ülke parlamento başkanlarının Konvansiyon çalışmalarına ilişkin sunuşlarına geçildiğinde söz alan **Necdet Budak**, Türkiye'nin AB'nin geleceğine ilişkin çalışmalara aktif bir şekilde katıldığını, bu katılımın geleceğin AB'sinin bir parçası olma hususundaki irade ve kararlılığın bir göstergesi olduğunu söyledi.

Konvansiyon çalışmalarıyla şekillenen Anayasal Antlaşmanın Birlik üyeleri ile gelecekte üye olacak ülkelerin ortak bir ürünü olduğunu, bunun da Konvansiyon'un çalışmalarına artı bir değer kazandırdığını ifade eden **Budak**, Avrupa Parlamentosunun Birliğin demokratik meşruiyetinin en önemli unsurunu oluşturduğunu söyledi. **Necdet Budak** şunları söyledi:

"Türkiye, Avrupa Parlamentosu'nun rolünün güçlendirilmesi çabalarını desteklemektedir. Ancak bu gerçekleştirirken Birlik kurumları arasındaki dengeyi muhafaza edilmesi gerekmektedir. Ayrıca Birlik bünyesinde ulusal parlamentoların rolünün güçlendirilmesini de desteklemekteyiz. Bu bağlamda Kurultay Başkanlık Divanı tarafından sunulan taslak protokolleri memnuniyetle karşılıyoruz."

Konvansiyonun çalışmalarını Atina Zirvesinde de kararlaştırdığı üzere 20 Haziran'a kadar sonuçlandırması gerektiğini, bu yöndeki gayretli çalışmalara TBMM üyeleri olarak destek verdiklerini belirten **Budak**, TBMM üyelerinin Birliğin geleceğine ilişkin çalışmalara aktif bir şekilde katılmaya devam edeceğini, bu anlayışla, çalışmalarına katılan ülkemizin bunun bir devamı olacak olan Hükümetlerarası Konferans'a (HAK) Türkiye'nin gözlemci statüsüyle katılımının sağlanması gerektiğine inandığını ifade etti.

KATILIM GÖRÜŞMELERİNİ BEKLİYORUZ

Toplantıya katılan aday ülke parlamento temsilcilerinin sunuşlar bölümünde yeniden söz alan **Necdet Budak**, Türkiye'nin AB üyeliği yolunda ilerlediğini ve Kurultay toplantılarına aktif bir şekilde katılmakta olduğunu ifade ederek, Türkiye'nin HAK'a gözlemci statüsünde katılması konusundaki talep ve beklentileri yineledi. Türkiye'nin, AB ile Aralık 2004 yılında katılım müzakerelerine başlamaya karar-

lı olduğunu, bu bağlamda, TBMM'nin üzerine düşen görevi yerine getirmekte olduğunu vurgulayan **Budak**, bu amaca yönelik yasaların yürürlüğe sokulduğunu anlattı.

TBMM'de, Avrupa Birliği kurumlarıyla ilişkilerinin geliştirilebilmesi ve daha etkin koordinasyonun sağlanabilmesi amacıyla AB işlerinden sorumlu bir Komisyon oluşturulduğunu hatırlatan **Budak**, "Türkiye, tüm ilgili kurumların katkılarıyla, katılımın gerçekleşmesine yönelik olarak gerekli çabayı göstermekte; katılım müzakerelerinin başlaması konusunda herhangi bir gecikme istememektedir. Birlik tarafından sunulacak bir erteleme tarafımızca hayal kırıklığıyla karşılanacaktır." dedi.

Katılımcılara verilen söz sırası bağlamında da söz alan **Necdet Budak**, genişlemenin Birliğe önemli bir sorumluluk vermekte olduğunu, Birliğin yakın çevresi ile ilişkilerinin bir güven ve işbirliği temelinde oluşturulmasının önem arz ettiğini, bu itibarla Komisyon Bilirisi ve Birliğin bu yöndeki politikalarını memnuniyetle karşıladığını ve bunların hayata geçirilebilmesi için gerekli siyasi iradenin sağlanacağını umudunu taşıdığını bildirdi. **Necdet Budak**, KEİPA üyesi olarak, Birliğin Karadeniz'e ilişkin konulara da eğilebileceğini düşündüğünü, Türkiye'nin bulunduğu stratejik konumunu itibarıyla Birliğin bu alandaki politikalarında önemli bir rol üstlenebileceğini ifade etti.

GENEL KURUL

NİSAN AYINDA KABUL EDİLEN KANUNLAR

Ekonomik İstikrarı Sağlamak İçin Ek Vergiler Alınması Hakkında Kanun

Kanun No : 4837

Kabul Tarihi : 3.4.2003

Bu Kanunla, Ekonomik İstikrarı sağlamak amacıyla bir defaya mahsus olmak üzere Ek Emlak ve Motorlu Taşıt vergisi alınması öngörülmektedir.

Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun

Kanun No : 4838

Kabul Tarihi : 3.4.2003

Bu Kanunla; Genel kolluk kuvveti olarak Jandarmanın soruşturma yaparken yakaladığı şahısların gözaltında tutulduğu sürece; yeme, içme ve nakillerine ait masrafların Jandarma Genel Komutanlığınca karşılanması öngörülmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Kanun No : 4839

Kabul Tarihi : 3.4.2003

Bu Kanun; Emekli Sandığı iştirakçilerinin 65 olan emeklilik yaşının 61 yaşa indirilmesini içermektedir.

4811 Sayılı Vergi Barişi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

Kanun No : 4840

Kabul Tarihi : 4.4.2003

Bu Kanunla; Vergi Barişi Kanunu ile getirilen matrahlarda kalkınmada öncelikli yörelerde tahsilatların % 50 ve % 25 oranlarında az tahsil edilerek o bölgelerde yatırımın teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun

Kanun No : 4841

Kabul Tarihi : 4.4.2003

Bu Kanunla; Milletvekili seçilme yaşı yirmibeşe indirilmekte, Devlet ormanlarının kanuna göre, Devletçe yönetilip işletilmesine, işlettirilmesi hususu eklenmekte ve 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tamamen kaybetmiş ve orman sınırları dışına çıkartılmış yerleri devri, tahsisi, terki, kiraya verilmesi, üzerinde sınırlı ayni hak tesisi, satış ve satış gelirlerinden orman köylülerinin kalkındırılmalarının desteklenmesi amacıyla ayrılacak payın belirlenmesinin kanunla düzenlenmesi ve orman köylüleri sınırları içinde kalan yerlerin satışında kullanıcısı orman köylüsüne öncelik tanınması öngörülmektedir.

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

Kanun No : 4842

Kabul Tarihi : 9.4.2003

Bu Kanunla; yatırım indirimi istisnası yeniden düzenlenmekte, istisna teşvik belgesi olmaksızın otomatik işler hale getirilmekte, kurum kazançları üzerindeki % 65'lik vergi yükü % 45'e indirilmekte, üniter vergi yapısı oluşturulmakta, beyan sınırını geçen tutarda gelir elde edenlerin gelirlerini bir beyannamede toplamaları öngörülmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Türkmenistan Cumhuriyeti Hükümetleri Arasında Ankara ve Aşkabad'da Diplomatik Temsilciliklerin Yerleşimine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

Kanun No : 4843

Kabul Tarihi : 10.4.2003

Bu Kanun; Türkiye Cumhuriyeti ile Türkmenistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ankara ve Aşkabad'da Diplomatik Temsilciliklerin yerleşimine ilişkin protokolün onaylanmasının uygun bulunduğunu içermektedir.

GENEL KURUL

Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümetleri Arasında Ankara ve Duşanbe'de Diplomatik Temsilciliklerinin Yerleşimine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

Kanun No : 4844

Kabul Tarihi : 10.4.2003

Bu Kanun; Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümetleri arasında Ankara ve Duşanbe'de Diplomatik Temsilciliklerinin Yerleşimine İlişkin Protokol'un onaylanmasının uygun bulunduğunu içermektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna ve Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Ankara ve Saraybosna'da Diplomatik Temsilciliklerinin Yerleşimine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun

Kanun No : 4845

Kabul Tarihi : 10.4.2003

Bu Kanun; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna ve Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Ankara ve Saraybosna'da Diplomatik Temsilciliklerinin Yerleşimine İlişkin Protokolün Onaylanmasının uygun bulunduğunu içermektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadiline İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun

Kanun No : 4846

Kabul Tarihi : 10.4.2003

Bu Kanun; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadiline İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının uygun bulunduğunu içermektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüne Değişiklik Yapılması Hakkında Karar

Karar No : 766

Kabul Tarihi : 10.4.2003

Bu Kararla; 2.10.2001 tarihli ve 4709 sayılı Kanunla Anayasada gerçekleştirilen ve doğrudan TBMM'nin çalışma usul ve esaslarıyla ilgili değişikliklere uyum sağlanmakta, bunun yanı sıra içtüzüğün temel kanunları düzenleyen 91 inci maddesi Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı doğrultusunda yeniden düzenlenmektedir. (10, 35, 81, 91, 92, 108, 110, 112 ve 115 inci maddeler)

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Kanunu

Kanun No : 4847

Kabul Tarihi : 15.4.2003

Bu Kanunla; TBMM bünyesinde Avrupa Birliği Uyum Komisyonu kurulmakta; görev, yetki, çalışma usul ve esasları düzenlenmektedir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun

Kanun No : 4848

Kabul Tarihi : 16.4.2003

Bu Kanunla; Kültür ve Turizm Bakanlığı kurulmakta; görev, yetki ve teşkilâtı belirlenmektedir.

4811 Sayılı Vergi Barışı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

Kanun No : 4849

Kabul Tarihi : 17.4.2003

Bu Kanunla; Vergi Barışı Kanununun 7 nci maddesinde yer alan matrah artırım tutarlarının uygulanmasıyla ilgili değişiklik yapılmaktadır.

GENEL KURUL

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

Kanun No : 4850

Kabul Tarihi : 17.4.2003

Bu Kanun; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğunu içermektedir.

Türkiye Cumhuriyeti ve Hollanda Krallığı Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

Kanun No : 4851

Kabul Tarihi : 17.4.2003

Bu Kanun; Türkiye Cumhuriyeti ve Hollanda Krallığı Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının uygun bulunduğunu içermektedir.

Yolsuzluğa Karşı Özel Hukuk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

Kanun No : 4852

Kabul Tarihi : 17.4.2003

Bu Kanun; Yolsuzluğa Karşı Özel Hukuk Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğunu içermektedir.

Çalışanların Tasarruflarını Teşvik Hesabının Tasfiyesi ve Bu Hesaptan Yapılacak Ödemelere Dair Kanun

Kanun No : 4853

Kabul Tarihi : 24.4.2003

Bu Kanunla; Çalışanların tasarruflarını teşvik hesabının tasfiyesi sırasında hak sahiplerine yapılacak ödemelere ve tasfiye süresince de bu paraların değerlerinin korunması amacıyla değerlemeye ilişkin usul ve esaslar belirlenmektedir.

Bazı Kanunlardaki Cezaların İdarî Para Cezasına Dönüştürülmesine Dair Kanun

Kanun No : 4854

Kabul Tarihi : 24.4.2003

Bu Kanunla; çeşitli kanunlardaki hürriyeti bağlayıcı ceza ve para cezaları idarî para cezasına dönüştürülmekte, para cezalarını verme yetkisi ve o yerin en büyük mülkî amirine bırakılmakta, ilgililerin itiraz hakları ve bu hakların kullanımına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun

Kanun No : 4855

Kabul Tarihi : 30.4.2003

Bu Kanunla; Öğretmenlerin kanunî izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle görevlerinden geçici olarak ayrılmalarda durumunda oluşacak öğretmen ihtiyacının karşılanması ve şehit eşi öğretmenler ile ilgili mevzuatı uyarınca zorunlu yer değiştirmeye tabi tutulan kamu personelinin öğretmen eşlerinin atanmalarında kullanılmak üzere her ilin öğretmen norm kadro sayısının % 5'ini geçmemek üzere il millî eğitim müdürlüklerine boş öğretmen kadrosu tahsis edilmesi öngörülmektedir.

GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

1.4.2003

(59. Birleşim)

- Ankara Milletvekili **Yakup Kepenek**, hükümetin, yazılı ve sözlü soru önergelerini yeterince yanıtlamadığına,
- Bilecik Milletvekili **Yaşar Tüzün**, İnönü Zaferlerinin 82 nci yıldönümü nedeniyle, Ulusal Kurtuluş Savaşında verilen mücadeleye ve Anadolu topraklarında yüzyıllardır varlığını sürdüren Türk Ulusunun bağımsızlık tutkusunun bundan böyle de onurla sürdürüleceğine ilişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.
- Karabük Milletvekili **Mehmet Ceylan**'ın, Türk Demir Çelik Sanayiinin yapısal sorunları ve KARDEMİR A.Ş.'ye ilişkin gündem dışı konuşmasına, Sanayi ve Ticaret Bakanı **Ali Coşkun** cevap verdi.

2.4.2003

(60. Birleşim)

- Ardahan Milletvekili **Ensar Ögüt**'ün, kalkınmada öncelikli illere ve çiftçi borçlarına ilişkin gündem dışı konuşmasına Sağlık Bakanı **Recep Akdağ** cevap verdi
- Hatay Milletvekili **Mehmet Eraslan**'ın, Suriye'nin El Zeytun Barajından su bırakılması sonucunda Hatay'da meydana gelen sel felaketine ilişkin gündem dışı konuşmasına,
- Tarım ve Köyişleri Bakanı **Sami Güçlü** cevap verdi.
- Ordu Milletvekili **İdris Sami Tandoğdu**'nun, Sağlık Haftasına ilişkin gündem dışı konuşmasını Sağlık Bakanı **Recep Akdağ** cevapladı.

3.4.2003

(61. Birleşim)

- İzmir Milletvekili **Ahmet Ersin**'in, Sosyal Sigortalar Kurumu emeklileri ile onların dul ve yetimlerinin aylıklarına bir önceki ayın tüketici fiyat endeksi (TÜFE) oranında yapılan zammın maaşlara geç yansıtılmış olmasından doğan alacaklarına,
- İstanbul Milletvekili **Mehmet Ali Özpolat**'ın, 5 Nisan Avukatlar Günü nedeniyle, savunma hakkının önemine ve avukatların sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşmalarına, Adalet Bakanı **Cemil Çiçek** cevap verdi.
- İstanbul Milletvekili **Zeynep Karahan Uslu**, bu yıl 39 uncu kutlanan Kütüphaneler Haftası nedeniyle, kütüphanelerin sorunlarına ve çözüm yollarına ilişkin gündem dışı bir konuşma yaptılar.

4.4.2003

(62. Birleşim)

- Hatay Milletvekili **Züheyir Amber**, inanç turizmine,
- Kahramanmaraş Milletvekili **Mehmet Yılmazcan**, Dünya Su Gününe,
- Burdur Milletvekili **Ramazan Kerim Özkan**, Burdur İlının sorunlarına ve alınması gereken tedbirlere ilişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

8.4.2003

(63. Birleşim)

- Genel Kurulu ziyaret eden Bosna-Hersek Federasyonu Ulaştırma Bakanı ve beraberindeki heyete, Başkanlıkça, "Hoşgeldiniz" denildi.
- Uşak Milletvekili **Alim Tunç**, 7 Nisan Dünya Sağlık Günü,
- İstanbul Milletvekili **Berhan Şimşek**, Anadolu Ajansının kuruluşunun 83 üncü yıldönümü,
- Bursa Milletvekili **Şevket Orhan**, Bursa'nın, fethinin 677 nci yıldönümü etkinlikleri münasebetiyle gündem dışı birer konuşma yaptılar.

9.4.2003

(64. Birleşim)

- Kahramanmaraş Milletvekili **Mehmet Yılmazcan**'ın, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılar ve çözüm yollarına ilişkin gündem dışı konuşmasına, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı **Abdüllatif Şener** cevap verdi.
- Şanlıurfa Milletvekilleri; **Turan Tüysüz** ile **Zülfükar İzol**, Şanlıurfa'nın düşman işgalinden kurtuluşunun 83 üncü yıldönümü münasebetiyle gündem dışı birer konuşma yaptılar.

10.4.2003

(65. Birleşim)

- Oturum Başkanı ve TBMM Başkanvekili **İsmail Alptekin**, polis teşkilâtının kuruluşunun 158 inci yıldönümü münasebetiyle, bu uğurda şehit olan teşkilât mensuplarına Cenabı Hak'tan rahmet, ailelerine başsağlığı ve sabırlar, yaralananlara da sağlık dileklerinde bulundu.
- Uşak Milletvekili **Osman Coşkunoglu**, internetin Türkiye'ye gelişinin 19 uncu yıldönümü münasebetiyle gündem dışı bir konuşma yaptı.
- Niğde Milletvekili **Mahmut Uğur Çetin**'in, Türk deri sanayiinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşmasına, Sanayi ve Ticaret Bakanı **Ali Coşkun**,
- Bayburt Milletvekili **Ülkü Gökalep Güney**'in, polis teşkilâtının kuruluşunun 158 inci yıldönümü münasebetiyle gündem dışı konuşmasına, İçişleri Bakanı **Abdülkadir Aksu** cevap verdi.

15.4.2003

(66. Birleşim)

- Ağrı Milletvekilleri; **Mehmet Melik Özmen** ile **Naci Aslan**, Ağrı İlının düşman işgalinden kurtuluşunun 85 inci yıldönümü münasebetiyle gündem dışı birer konuşma yaptılar.
- Trabzon Milletvekili **Cevdet Erdöl**'ün, Kalp Haftası münasebetiyle gündem dışı konuşmasına, Sağlık Bakanı **Recep Akdağ** cevap verdi.

16.4.2003

(67. Birleşim)

- Denizli Milletvekili **Mehmet Yüksektepe**, e-devlet ve e-Türkiye projesine,
- Balıkesir Milletvekili **Orhan Sür**, Balıkesir SEKA Fabrikasının özelleştirilmesine,

● Muğla Milletvekili **Orhan Seyfi Terzioğlu**, 15-22 Nisan Turizm Haftası kutlamalarına ilişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

17.4.2003

(68. Birleşim)

- İstanbul Milletvekili **İnci Gülser Özdemir**, Türkiye'de deniz turizminin sorunları ve alınması gereken önlemlere,
- Ankara Milletvekili **Ayşe Gülsün Bilgehan**, Avrupa Konseyinin çalışmalarına ilişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.
- Manisa Milletvekili **Hüseyin Tanrıverdi**'nin, akut solunum yetersizliği sendromu (SARS) hastalığına ilişkin konuşmasına, Millî Savunma Bakanı **Vecdi Gönül** cevap verdi.

22.4.2003

(69. Birleşim)

- Oturum Başkanı ve TBMM Başkanvekili **Sadık Yakut**, Avrupa Parlamentosu Dış İlişkiler Komisyonu üyesi tarafından hazırlanan yıllık Türkiye raporunda yer alan görüş ve önerilerine ilişkin tepkisini içeren bir açıklamada bulundu.
- İzmir Milletvekili **Bülent Baratalı**'nın, meydana gelen ve halen devam eden İzmir, Urla ve Seferihisar depremlerine ilişkin konuşmasına, Bayındırlık ve İskân Bakanı **Zeki Ergezen**,
- İstanbul Milletvekili **Şükrü Mustafa Elekdag**'ın, Ermeni Devletinin ve Ermeni diasporasının mesnetsiz iddialarına ilişkin gündem dışı konuşmasına, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı **Mehmet Ali Şahin** cevap verdiler.
- Balıkesir Milletvekili **Ali Aydınlioğlu**, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı Haftasına ilişkin gündem dışı bir konuşma yaptı.

23.4.2003

(70. Birleşim)

- Genel Kurulu ziyaret eden Cumhurbaşkanı **Ahmet Necdet Sezer**'e Başkanlıkça "Hoş geldiniz" denildi.
- Genel Kurulun 22.4.2003 tarihli 69 uncu Birleşiminde alınan karar uyarınca, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 83 üncü yıldönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramının kutlanması, günün önem ve anlamının belirtilmesi amacıyla;
- TBMM Başkanı **Bülent Arıncı**'ın sunuş konuşmasından sonra, İstiklal Marşı okundu.
- AK Parti Genel Başkanı ve Meclis Grubu Başkanı **Recep Tayyip Erdoğan**, CHP Genel Başkanı ve Meclis Grubu Başkanı **Deniz Baykal**, DYP Genel Başkanı **Mehmet Kemal Ağar**, birer konuşma yaptılar.

24.4.2003

(71. Birleşim)

- Şanlıurfa Milletvekili **Mehmet Özlek**, Türkiye'de lokantacılık ve pastacılık sektörüne uygulanan KDV oranları ile işe yeni alınan işçilerin deneme sürelerinin ortadan kaldırılarak zorunlu SSK'lı yaptırılmalarının getirdiği sorunlara,
- Ankara Milletvekili **Yakup Kepenek**, köy enstitülerinin kuruluşunun 63 üncü yıldönümüne ilişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.
- Malatya Milletvekili **Ahmet Münir Erkal**'ın, kayısı üretiminde karşılaşılan sorunlara ve alınması gereken tedbirlere ilişkin gündem dışı konuşmasına, Tarım ve Köyişleri Bakanı **Sami Güçlü** cevap verdi.

29.4.2003

(72. Birleşim)

- Kayseri Milletvekili **Muharrem Eskiyan**'ın, Kayseri İlinin ekonomik, sosyal ve güncel sorunları ile alınması gereken tedbirlere ilişkin gündem dışı konuşmasına, Bayındırlık ve İskân Bakanı **Zeki Ergezen**,
- İzmir Milletvekili **Ahmet Ersin**'in, Tekel'in özelleştirilmesinin getireceği sorunlara ilişkin gündem dışı konuşmasına, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı **Abdüllatif Şener**, cevap verdiler.
- Mardin Milletvekili **Süleyman Bölünmez**, Mardin İlinin kültür ve inanç zenginliğine ilişkin gündem dışı bir konuşma yaptı.

30.4.2003

(73. Birleşim)

- Adana Milletvekili **Nevin Gaye Erbatur**, kadınların çalışma yaşamında karşılaştıkları sorunlara,
- İstanbul Milletvekili **Muharrem Karşı**, bürokratik formalitelerin asgariye indirilmesine,
- Ankara Milletvekili **Zekeriya Akıncı**, mobilya sektörü ve siteler esnafının sorunlarına ve alınması gereken tedbirlere ilişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

MECLİS ARAŞTIRMASI

15.4.2003

(66. Birleşim)

- İstanbul Milletvekili **Ali Rıza Gülçiçek** ve 20 milletvekili ile Ordu Milletvekili **Eyüp Fatsa** ve 26 milletvekilinin verdikleri, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın sorunlarının araştırılarak, alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önerileri, birleştirilerek görüşüldükten sonra, kabul edildi.

TBMM Başkanlığına gelen, tasarı, teklif ve öneriler (22. Dönem 1. Yasama Yılı)

TASARI

- 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerin Adalet Bakanlığına Ait Bölümünde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Adalet ve İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Adalet Komisyonuna)
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Süleyman Şah Türbesi Tahkimatı Projesinin Uygulanmasına İlişkin Ana Tutanağın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri Komisyonlarına)
- Moğolistan Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonlarına)
- Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Büyük Önemi Haiz Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (İçişleri ve Dışişleri Komisyonlarına)
- 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerin Sağlık Bakanlığına Ait Bölümünde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- İl İdaresi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Anayasa ve İçişleri Komisyonlarına)
- Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Dışişleri ve İçişleri Komisyonlarına)
- Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Dışişleri ve Millî Savunma ve İçişleri Komisyonlarına)
- Bor ve Ürünleri Araştırma Enstitüsü Kurulması Hakkında Kanun Tasarısı (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- Askerlik Kanunu Tasarısı (Plan ve Bütçe ve Millî Savunma Komisyonuna)
- Harp Araç ve Gereçleri ile Silah, Muhimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun Tasarısı (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Millî Savunma Komisyonlarına)

- Savunma Sanayii Güvenliği Kanunu Tasarısı (Millî Savunma Komisyonuna)
- Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Gelecek Yıllara Sari Taahhütlere Girişme Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanun Tasarısı (Millî Savunma Komisyonuna)
- Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı (Anayasa ve Millî Savunma Komisyonlarına)
- Türkiye Cumhuriyeti Ordusu Subay, Askerî Memur ve Muadilleriyle Astsubayların Giyeceğine Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı (İçişleri ve Millî Savunma Komisyonlarına)
- Sıtma ve Frengi İlaçlar İçin Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna)
- Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- Memleket İçi Düşmana Karşı Silahlı Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı (İçişleri ve Millî Savunma Komisyonlarına)
- Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Millî Savunma Komisyonuna)
- Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Beslenme Kanunu Tasarısı (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Millî Savunma Komisyonlarına)
- Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Plan ve Bütçe Komisyonuna)
- Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Millî Savunma ve Adalet Komisyonlarına)
- Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Gelecek Yıllara Sari Taahhütlere Girişme Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)

- Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Millî Savunma Komisyonuna)
- İstiklâl Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- Askerî Hâkimler Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Millî Savunma ve Adalet Komisyonlarına)
- Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Millî Savunma ve Adalet Komisyonlarına)
- Bazı Askerî Hastanelere Döner Sermaye Tahsisine Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- Mesleki Eğitim Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı
- Sivil Hava Araçları Üçüncü Şahıs Mali Mesuliyet Sigortasının Ticarî Olarak Temin Edilemeyen Kısımının Devlet Garantisiyle Karşılanması Hakkında Kanun Tasarısı (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)

TEKLİF

- Kocaeli Milletvekili **İzzet Çetin** ve 5 Milletvekilinin; Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (Millî Savunma Komisyonuna)
- Niğde Milletvekili **Orhan Erarslan**'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi Milletvekili Lojmanlarının Güçsüzler Evi, Korunmaya Muhtaç Çocuklar Yurdu ve Kadın Sığınma Evi Olarak Kullanılmak Üzere Tahsisine İlişkin Kanun Teklifi (Plan ve Bütçe Komisyonuna)
- İstanbul Milletvekili **Birgen Keleş**'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi (Anayasa Komisyonuna)
- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Bursa Milletvekili **Faruk Çelik** ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili **Mustafa Özyürek** ile 21 Milletvekilinin; 4811 Sayılı Vergi Barışı Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (Plan ve Bütçe Komisyonuna)
- İzmir Milletvekili **Bülent Baratah**'nın; Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (Plan ve Bütçe Komisyonuna)
- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekili **Salih Kapusuz**, Bursa Milletvekili **Faruk Çelik**

- ile Ordu Milletvekili **Eyüp Fatsa** ve 32 Milletvekilinin; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi (Anayasa Komisyonuna)
- Kastamonu Milletvekili **Mehmet Yıldırım**'ın; Çiftçilerin T.C. Ziraat Bankasına, Tarım Kredi Kooperatiflerine, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne, Türkiye Ziraî Donatım Kurumu, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğüne Olan Borç Faizlerinin Silinmesine Dair Kanun Teklifi (Tarım, Orman ve Köy İşleri ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- Niğde Milletvekili **Orhan Eraslan**'ın; Küçük Esnaf ve Sanatkarlar ile Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme Kredilerinde 1.1.2003 Tarihine Kadar Olan Senet Protesolarının ve Karşılıksız Çeklerin Nazara Alınmaması Hakkında Kanun Teklifi (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- İzmir Milletvekili **Yılmaz Kaya** ile **Erdal Karademir**'in; Çiftçilerin, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna Devredilen Millî Aydın Bankası T.A.Ş.-Tarişbank'a Olan Ziraî Kredi Borç Faizlerinin Silinmesine ve Asıl Borcun Taksitlendirilmesine Dair Kanun Teklifi (Tarım, Orman ve Köy İşleri ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- Antalya Milletvekili **Osman Özcan** ve 10 Milletvekilinin; Siyasî Partiler Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonlarına)
- İzmir Milletvekilinin **Yılmaz Kaya**'nın; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması ve Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (Plan ve Bütçe Komisyonuna)
- Bitlis Milletvekili **Edip Safder Gaydah**'nın; Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- Mersin Milletvekili **Dengir Mir Mehmet Fırat**'ın; Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnemenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- Adana Milletvekili **Kemal Sağ**'ın; Sosyal Güvenlik Barışı Yasa Teklifi (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- Kocaeli Milletvekilleri **Salih Gün**, **İzzet Çetin** ve **Sefa Sirmen**'in; Altı İlçe ve Bir İl Kurulmasına İlişkin Kanun Teklifi (İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- Erzurum Milletvekili **Mustafa Nuri Akbulut**'un; Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (Adalet Komisyonuna)
- Erzurum Milletvekili **Mustafa Nuri Akbulut** ve 11 Milletvekilinin; Geri Kalmış İllerde İstihdam Yaratılması ve

Yatırımların Teşvik Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi (Plan ve Bütçe Komisyonuna)

- Konya Milletvekili **Atilla Kart**'ın; 6.1.1982 Tarih ve 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 53 üncü Maddesinin 1 ve 3 üncü Fıkralarında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (Adalet Komisyonuna)
- Konya Milletvekili **Atilla Kart**'ın; 24.2.1983 Tarih ve 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi (Adalet Komisyonuna)
- Manisa Milletvekili **Hasan Ören**'in; 4833 Sayılı 2003 Malî Yılı Bütçe Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (Plan ve Bütçe Komisyonuna)
- Antalya Milletvekili **Osman Kaptan**'ın; Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- İzmir Milletvekili **Ahmet Ersin**'in; Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Hakkında Prim Barışı Kanunu Teklifi (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)
- Konya Milletvekili **Atilla Kart**'ın; 657 SAYILI Devlet Memurları Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (Plan ve Bütçe Komisyonuna)

SÖZLÜ SORU

- Bursa Milletvekili **Mehmet Küçükşık**'ın, nişasta bazlı şeker üretim kotalarına ilişkin Başbakan'dan
- Pancar kotalarına ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından
- Edirne Milletvekili **Necdet Budak**'ın, Enez Balıkçı Bannağının düzenlenmesi çalışmalarına ilişkin Turizm Bakanından
- Samsun Milletvekili **Haluk Koç**'un, TEKEL'in Samsun'daki tütün alımlarına ilişkin Maliye Bakanından
- Tokat Milletvekili **Feramus Şahin**'in, Tokat-Almus-Akarça Sulama Projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından
- Turhal SSK Hastanesinin ek bina ihtiyacına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından
- Denizli Milletvekili **V. Haşım Oral**'ın, gözlükçülük kurslarına ve sağlık meslek yüksekokulu optisyenlik bölümü mezunlarının durumuna ilişkin Sağlık Bakanından
- Bursa Milletvekili **Mehmet Küçükşık**'ın, Bursa'da işten çıkarılan işçilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından
- İşçi çıkarmalarına karşı alınan önlemlere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından
- Samsun Milletvekili **Haluk Koç**'un, Samsun'daki mobil santrallerle ilgili yargı kararları konusunda Valiliğin uygulamalarına ilişkin İçişleri Bakanından

- Samsun'daki mobil santrallerde kullanılan yakıta ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından.
- Mersin Milletvekili **Ersay Bulut**'un, Antalya-Mersin karayolunun Silifke Gazipaşa bölümüne ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından
- Kırıkkale Milletvekili **Halil Tiryaki**'nin, ihale ilanlarının yayımına ilişkin Başbakan'dan
- Şanlıurfa Milletvekili **Mehmet Vedat Melik**'in, Irak politikasıyla ilgili basında yer alan bazı iddialara ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından
- Afyon Milletvekili **Halil Ünlütepe**'nin, ABD'nin İskenderun'daki Kuzey Irak'a askeri sevkıyat yaptığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan
- Sinop Milletvekili **Engin Altay**'ın, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu yönetim kurullarında AK Parti ilçe başkanlarının görev aldığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan
- Ankara Milletvekili **Yakup Kepenek**'in, Ankara'da Paris Caddesinde güvenlik gerekçesiyle yapılan denetime ilişkin İçişleri Bakanından
- Milli Piyango biletlerinin üzerindeki bir değişikliğe ilişkin Maliye Bakanından
- Ankara Kalecik'teki Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinin ne zaman tamamlanacağına ve ayrılan ödenek miktarına ilişkin Sağlık Bakanından
- Şanlıurfa Milletvekili **Mehmet Vedat Melik**'in, salıverilen tutuklu ve hükümlülerin Emniyet ve Jandarma Teşkilatlarındaki kayıtlarına ilişkin Adalet Bakanından
- Manisa Milletvekili **Ufuk Özkan**'ın, TEKEL depolarındaki tütünün vasfına ve satış fiyatına ilişkin Maliye Bakanından
- Antalya Milletvekili **Feridun Fikret Baloglu**'nun, Bingöl'ün, Kiğı ve Yedisu ilçeleri arasındaki ulaşım sorununa ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından
- Antalya deniz ulaşımı projelerine ilişkin Turizm Bakanından,
- İzmir Milletvekili **Enver Öktem**'in, ABD Dışişleri Bakanıyla yaptığı görüşmeye ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından
- Mersin Milletvekili **Ersay Bulut**'un, Mersin-Mut ve Silifke'ye bağlı bazı köylerin Göksu Nehrinden sulanması projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından
- Niğde Milletvekili **Orhan Eraslan**'ın, turizm sektörünün savaştan etkilenmesine karşı alınacak önlemlere ilişkin Turizm Bakanından
- İzmir Milletvekili **Hakkı Ülkü**'nün, göçmen kaçakçılığına ilişkin İçişleri Bakanından
- Mersin Milletvekili **Hüseyin Güler**'in, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunun kullanımına ve öğrenci burslarına ilişkin Devlet Bakanından
- Iğdır Milletvekili **Yücel Artantaş**'ın, DÖSİM'den işçi çıkarılıp çıkarılmadığına ilişkin Kültür Bakanından,

- Et ithalatına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından
- Başbakanlık Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğüne ve Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğine atanan personele ilişkin Başbakan
- İzmir Milletvekili **Ahmet Ersin**'in, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının Maliye Bakanlığına bağlanmasına ilişkin Başbakan
- Özelleştirme bedellerinde taksit ertelemesi yapıp yapılmadığına ilişkin Başbakan
- Tokat Milletvekili **Feramus Şahin**'in, emekli gece bekçilerinin silah ruhsatı yenileme harçlarına ilişkin İçişleri Bakanından
- Muğla Milletvekili **Ali Arslan**'ın, gemi adamlarının zorunlu sağlık muayenelerine ilişkin Sağlık Bakanından
- Muğla Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun görev alanının yeniden düzenlenmesine ilişkin Kültür Bakanından
- Tokat Milletvekili **Feramus Şahin**'in, TEKEL'in özelleştirilmesinin nedenlerine ve sonuçlarına ilişkin Maliye Bakanından
- Edirne Milletvekili **Necdet Budak**'ın, Keşan Devlet Hastanesi inşaatının ne zaman bitirileceğine ilişkin Sağlık Bakanından
- Keşan İlçe Kütüphanesi inşaatının ne zaman bitirileceğine ilişkin Kültür Bakanından
- Niğde Milletvekili **Orhan Eraslan**'ın, Niğde'nin bazı ilçelerindeki karayolu onarım ihtiyacına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından
- Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin üniversite giriş sınavındaki mağduriyetlerine ilişkin Millî Eğitim Bakanından,
- Niğde-Bor-Kemerhisar'da kapatılan Ziraat Bankasının yeniden açılıp açılmayacağına ilişkin Devlet Bakanından
- Niğde-Çiftlik Kireli Kasabasında yaşanan sel felaketinin zararlarının karşılanıp karşılanmayacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından
- Niğde İlindeki Nar Vadisinin turizme açılıp açılmayacağına ilişkin Turizm Bakanından
- Niğde-Çiftlik İlçesi Kireli ve Duvarlı kasabalarının elektrik şebekesi yenileme çalışmalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından
- Niğde-Çiftlik İlçesinde uygulanacak Köy-Kent Projesinin iptalinin ne şekilde telafi edileceğine ilişkin Başbakan
- Niğde-Çiftlik-Kireli'de tarımsal sulama kuyusu çalışmalarının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından,
- Niğde-Çiftlik-Azatlı'da baraj veya gölet yapımı planlanıp planlanmadığına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından
- Niğde-Altınhisar'da küçük sanayi sitesi yapıp yapılmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından
- Niğde-Çiftlik-Kireli'deki süt inekçiliği projesine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından
- İzmir Milletvekili **Enver Öktem**'in; Sağlık Yüksek Okulları mezunlarının atamalarına ilişkin Sağlık Bakanından
- İzmir İlindeki depremde hasar gören yerlerin afet kapsamına alınıp alınmayacağına ilişkin Başbakan

- İzmir Milletvekili **Ahmet Ersin**'in, Balçova jeotermal ısıtma sistemine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından
- Balçova jeotermal merkezi ısıtma sisteminin yapımına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından
- Balçova jeotermal ısıtma sisteminin maliyetine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından
- Denizli Milletvekili **V. Haşim Oral**'ın, Denizli'nin bazı ilçelerindeki tütün ve anason üreticilerinin sorunlarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından
- Malatya Milletvekili **Ferit Mevlüt Aslanoglu**'nun, RTÜK'ün yapacağı frekans ihalesinde istenen Ulusal Güvenlik Belgesine ilişkin Başbakan
- İzmir Milletvekili **Enver Öktem**'in, orman yangınlarının takibine ve orman çalışanlarının özlük haklarına ilişkin Orman Bakanından
- Mersin Milletvekili **Ersay Bulut**'un, BAĞ-KUR primlerinde yapılan artışa ve prim borçlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından
- Özelleştirilen kuruluşlardaki özürü işçilerin durumuna ilişkin Maliye Bakanından
- Niğde Milletvekili **Orhan Eraslan**'ın, Niğde-Çamardı karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından,
- Emekli maaşlarının aylık olarak ödenip ödenmeyeceğine ilişkin Maliye Bakanından
- Niğde İlinde ve Çamardı İlçesinde ağaçlandırma çalışması yapıp yapılmayacağına ilişkin Orman Bakanından
- Iğdır Milletvekili **Yücel Artantaş**'ın, RTÜK'ün görev süresi biten üyelerinin yerine ne zaman yeni üyelerin seçileceğine ilişkin Devlet Bakanından
- Denizli Milletvekili **V. Haşim Oral**'ın, Irak Savaşı ve ABD'nin malî yardımına ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından
- Adana Milletvekili **Atilla Başoğlu**'nun, petrol sondaj makinelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından
- İzmir Milletvekili **Enver Öktem**'in, orman alanlarının değerlendirilmesi ve gelirlerinin artırılması projelerine ilişkin Orman Bakanından,
- Maden Kanununda değişiklik öngören Kanun Tasarısına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından
- Antalya Milletvekili **Atilla Emek**'in, Manavgat Devlet Hastanesinin bazı ihtiyaçlarına ilişkin Sağlık Bakanından
- Mersin Milletvekili **Hüseyin Güler**'in, Mersin Bozyazı İlçe Millî Eğitim Müdürünün tayinine ilişkin Millî Eğitim Bakanından
- Sağlık Yüksek Okulu mezunlarının atamalarına ilişkin Sağlık Bakanından
- Tarsus-Çamlıyayla köprü ve yol ihalesinin iptal edilmesine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından
- Denizli Milletvekili **M. Uğur Neşşar**'ın, Denizli İl Sağlık Müdürlüğüyle ilgili bir iddiaya ilişkin Sağlık Bakanından,

- İstanbul Milletvekili **Ali Rıza Gülçiçek**'in, İmar Kanununa göre umumî hizmete ayrılan alanlarda cemevlerine yer verilip verilmeyeceğine ilişkin Başbakan'dan
- Edirne Milletvekili **Necdet Budak**'ın, ÖSYM tarafından yapılan yabancı dil sınavlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından
- İzmir Milletvekili **Enver Öktem**'in, Ulusal Sinema Kurumu Kanunu Tasarısı hazırlıklarına ilişkin Kültür Bakanından
- Yalova Milletvekili **Muharrem İnce**'nin, SSK hastanelerindeki bazı uygulamalara ve sözleşmeli personele ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından
- SSK hastanelerinde çalışan sözleşmeli personele ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından
- Antalya Milletvekili **Osman Kaptan**'ın, basında yer alan kamu bankaları genel müdürlerinin maaşlarıyla ilgili habere ilişkin Başbakan'dan
- Yozgat Milletvekili **Emin Koç**'un, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığına yapılan atamaya ilişkin Başbakan'dan
- İzmir Milletvekili **Enver Öktem**'in, Milli Saraylar Daire Başkanlığında çalışan geçici işçilerin sözleşmelerinin yenilenmemesine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından
- Adana Milletvekili **Atilla Başoğlu**'nun, Kerkük'teki Türkmen ve Arapların güvenliklerine ilişkin Başbakan'dan
- Türkiye'nin Yunanistan politikasına ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından
- Lise son sınıf öğrencilerinin üniversiteye hazırlanma amacıyla rapor almalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından
- Ülkemizdeki yabancı askerî üslerin denetimine ilişkin Başbakan'dan,
- Adana Milletvekili **Atilla Başoğlu**'nun, Fransa'da soykırımı temsil ettiği iddia edilen bir anıtın açılışı karşısında Türkiye'nin tavrına ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından
- Malatya Milletvekili **Ferit Mevlüt Aslanoglu**'nun, 4325 sayılı teşvikle ilgili Kanunun süresinin sona ermesi nedeniyle yeni bir uygulama yapılıp yapılmayacağına ilişkin Başbakan'dan

YAZILI SORU

- Manisa Milletvekili **Nuri Çilingir**'in, doğalgaz çevrimli elektrik santrallerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından
- Antalya Milletvekili **Nail Kamacı**'nın, Antalya İlindeki belediyelere aktarılan kaynaklara ilişkin Başbakan'dan
- Kumluca Devlet Hastanesi inşaatı ile Mavikent Beldesinin sağlık personeli ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından
- İsteğe bağlı sigorta ve BAĞ-KUR primlerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından
- Antalya'daki enerji nakil hatları ve elektrik trafosu sorunlarına ve gölet projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından
- Toplu konut politikasına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından

- Antalya'da afete uğrayan bazı beldelerin sorunlarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından
- Samsun Milletvekili **Haluk Koç**'un, Konut Edindirme Hesaplarının Tasfiyesi Hakkındaki Tebliğe ilişkin Devlet Bakanından
- Adana Milletvekili **Nevin Gaye Erbatur**'un, Adana'da patlama meydana gelen bir binaya ilişkin İçişleri Bakanından
- Kırklareli Milletvekili **Mehmet Siyam Kesimoğlu**'nun, Kırklareli Demirköy Fatih Dökümhanesinin turizme kazandırılmasına ilişkin Kültür Bakanından
- Isparta Milletvekili **Mevlüt Coşkun**'in, sulama amaçlı elektrik ücretlerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından
- Hatay Milletvekili **Gökhan Durgun**'un, Şanlıurfa'ya düşen füzelere ilişkin Milli Savunma Bakanından
- Hatay Milletvekili **Züheyir Amber**'in, TEKEL'in özelleştirilmesine ilişkin Maliye Bakanından
- Diyarbakır Milletvekili **Mesut Değer**'in, OHAL Bölgesindeki faili meçhul cinayetler ile gözetiminde ölüm ve kayıp vakalarına ilişkin Adalet Bakanından
- Sinop Milletvekili **Engin Altay**'ın, İstanbul-Kâğıthane Deresinin ıslahına ilişkin Başbakan'dan
- Aydın Milletvekili **Özlem Çerçioğlu**'nun, BM İnsan Hakları Eğitimi On Yılı Ulusal Komitesinin çalışmalarına ilişkin Başbakan'dan
- Mersin Milletvekili **Ersay Bulut**'un, kamu bankalarıyla ilgili atamalara ve Özelleştirme İdaresinin bağlantısının değiştirilmesine ilişkin Başbakan'dan
- Adana Milletvekili **Nevin Gaye Erbatur**'un, Adana Kız Lisesinin onanımına ve Tepebağ Lisesine ilişkin Milli Eğitim Bakanından
- İstanbul Milletvekili **Kemal Kılıçdaroğlu**'nun, Ankara Büyükşehir Belediyesinin doğalgaz sayacı alım ve satımına ilişkin İçişleri Bakanından
- Adana Milletvekili **Tacidar Seyhan**'ın, AB ile ilgili Brüksel'de düzenlenen bir kursa gönderilen personele ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından
- Ardahan Milletvekili **Ensar Öğüt**'ün, depremzedelere verilen güçlendirme kredileri ile deprem amaçlı toplanan gelirlere ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından
- ABD Dışişleri Bakanı ile yaptığı görüşmeyle ilgili TBMM'de bilgi verip vermeyeceğine ilişkin Başbakan'dan
- Antalya Milletvekili **Feridun Baloglu**'nun, Dikencik Yaylasının yoluna ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından
- Antalya-Gazipaşa İlçesindeki orman yollarına ilişkin Orman Bakanından
- Antalya il merkezindeki TMO depolarına ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından
- Adana Milletvekili **Atilla Başoğlu**'nun, son on yılda çıkarılan petrole ve sondaj çalışmalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından

- Adana İlindeki tarihi binalara ilişkin Başbakan'dan
- Adana İlindeki mezarlıkların bakımı ve güvenliğine ilişkin İçişleri Bakanından
- Adana Milletvekili **Tacidar Seyhan**'ın, Adana İlindeki kablolu yayın şebekesine ilişkin Ulaştırma Bakanından
- İstanbul Milletvekili **Kemal Kılıçdaroğlu**'nun, yoksul ailelerin bekirlenmesine yönelik envanter çalışmasına ilişkin Devlet Bakanından
- Antalya Milletvekili **Feridun Fikret Baloglu**'nun, Bingöl-Yedisu İlçesine bağlı köylerin telefon sorununa ilişkin Ulaştırma Bakanından
- Deniz ulaşımında transit yakıt uygulaması yapılıp yapılmayacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından,
- Antalya Büyükşehir Belediyesine malî destek sağlanıp sağlanmayacağına ilişkin Başbakan'dan
- Ankara Milletvekili **Ersönmez Yarbay**'ın, elektrik kullanımında bölgesel tarife uygulamasına ne zaman geçileceğine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından
- Antalya Milletvekili **Feridun Fikret Baloglu**'nun, NATO Yolu olarak bilinen karayolu projesine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından
- Bingöl-Yedisu sağlık ocağına ilişkin Sağlık Bakanından
- Antalya'nın idarî yapısının yeniden düzenlenmesi için bir çalışma olup olmadığına ilişkin İçişleri Bakanından
- İzmir Milletvekili **Hakkı Akalın**'ın, İzmir-Konak'taki Eşrefpaşa Hastanesiyle SSK ve BAĞ-KUR'un anlaşma yapmamasının nedenlerine ilişkin İçişleri Bakanından
- Denizli Milletvekili **Mustafa Gazalci**'nin, Sabahattin Ali cinayetine ilişkin Başbakan'dan
- İstanbul Milletvekili **Kemal Kılıçdaroğlu**'nun, genel seçimler sonrası verilen açıktan atama izinlerine ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından
- İzmir Milletvekili **Hakkı Ülkü**'nün, TELEKOM A.Ş. bayiliklerine ilişkin Ulaştırma Bakanından
- Tokat Milletvekili **Orhan Ziya Diren**'in, Tokat şehir merkezine yapılması planlanan cezaevine ilişkin Adalet Bakanından
- Kırıkkale Milletvekili **Halil Tiryaki**'nin, 4.4.2003 tarihli 62 nci Birleşimde yapılan Anayasa değişikliği oylaması hakkında ileri sürülen iddialara ilişkin TBMM Başkanı'ndan
- Iğdır Milletvekili **Dursun Akdemir**'in, Iğdır'daki sınır ticaretine ve Nahçıvan'a geçişlerde yaşanan sorunlara ilişkin Başbakan'dan
- Adana Milletvekili **Atilla Başoğlu**'nun, THY'nın Adana bağlantısı seferlerine ilişkin Maliye Bakanından
- Mersin Milletvekili **Ersoy Bulut**'un, Mersin-Bozyazı İlçe Millî Eğitim Müdürünün görev yerinin değiştirilmesine ilişkin Millî Eğitim Bakanından
- Manisa Milletvekili **Hasan Ören**'in, TBMM Genel Kurulunda yapılan oylamalara ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından

- Hatay Milletvekili **Fuat Çay**'ın, müşterek kararname ile yapılan atamalara ilişkin Başbakan'dan
- Iğdır Milletvekili **Yücel Artantaş**'ın, personel sayısına ve yeni personel alımı yapılıp yapılmadığına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından,
- İzmir Milletvekili **Muharrem Toprak**'ın, SSK'da sözleşmeli olarak çalışan doktorların özlük haklarına ilişkin Başbakan'dan
- Başbakanlık bursundan yararlananların sayısına ilişkin Başbakan'dan
- Kamu İhale Kanunu uyarınca yapılan ilaç alımlarında yaşanan sorunlara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından
- Antalya Milletvekili **Nail Kamacı**'nın, Antalya'da kaldırılan bazı TEDAŞ tahsilat veznelerinin yeniden açılıp açılmayacağına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından
- Turizm sektörünü canlandırmak için alınacak tedbirlere ilişkin Turizm Bakanından
- Antalya'da SSK'lılara verilen sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından
- Manisa Milletvekili **Hasan Ören**'in, Manisa Devlet Hastanesinden özel hastanelere yapılan sevklerle ilişkin Sağlık Bakanından
- Adana Milletvekili **Atilla Başoğlu**'nun, ülkemizin tanıtımı ve lobicilik faaliyetlerini yürüten şirketlere ilişkin Başbakan'dan
- Mersin Milletvekili **Hüseyin Özcan**'ın, BAĞ-KUR primlerindeki artışa ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından
- Denizli Milletvekili **Mustafa Gazalci**'nin, Başbakanlıkta çalışan personele ilişkin Başbakan'dan
- Adana Milletvekili **Atilla Başoğlu**'nun, bilim ve araştırma merkezlerinin hazırladıkları raporlara ilişkin Başbakan'dan
- Aydın Milletvekili **Özlem Çerçioğlu**'nun, ülkemize deniz yoluyla giriş yapan turistlerden alınan paraya ilişkin Başbakan'dan
- Hayvancılığın desteklenmesi için yapılan teşviklere ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından
- Kırıkkale Milletvekili **Halil Tiryaki**'nin, Kırıkkale Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesinden istifa eden personele ilişkin Sağlık Bakanından
- İzmir Milletvekili **Erdal Karademir**'in, Vergi Banşı Kanunu Genel Tebliğinin bazı hükümlerine ilişkin Maliye Bakanından
- Çorum Milletvekili **Feridun Ayvazoglu**'nun, görev tazminatı alamayan personele ilişkin Maliye Bakanından
- Şeker fabrikalarındaki mevsimlik işçilerin sorunlarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından,
- İzmir Milletvekili **Muharrem Toprak**'ın, yol ve meydan düzenlemeleri ile kamu binalarının yapım ve onarımında granit taşı kullanılmasına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından

- Granit taşı üretiminin ve küresel pazar payının artırılmasına ilişkin Başbakan'dan

- Granit taşı üretiminin artırılmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından,

● Samsun Milletvekili **Suat Kılıç**'ın, ülkemizin Eurovizyon Şarkı Yarışmasına katılmasına ilişkin Devlet Bakanından

● Sivas Milletvekili **Nurettin Sözen**'in, sınırda ve seyyar cerrahi hastanelerinde görevlendirilen sağlık personeline ilişkin Sağlık Bakanından

● İstanbul Milletvekili **Kemal Kılıçdaroğlu**'nun, kanunî borçlanmadan yararlanan milletvekili sayısına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından

● Tekirdağ Milletvekili **Mehmet Nuri Saygun**'un, bazı hâkim, savcı ve mülkiye başmüfettişlerinin görev değişikliklerine ilişkin Başbakan'dan

● Ankara Milletvekili **Ersönmez Yarbay**'ın, kadrosu Ankara'nın ilçelerinde olup geçici görevle başka yerlerde çalışan personele ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından

- Kadrosu Ankara'nın ilçelerinde olup geçici görevle başka yerlerde çalışan personele ilişkin Millî Savunma Bakanından

- Kadrosu Ankara'nın ilçelerinde olup geçici görevle başka yerlerde çalışan personele ilişkin Devlet Bakanından

- Kadrosu Ankara'nın ilçelerinde olup geçici görevle başka yerlerde çalışan personele ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından

- Kadrosu Ankara'nın ilçelerinde olup geçici görevle başka yerlerde çalışan personele ilişkin Devlet Bakanlarından (**Beşir Atalay, Ali Babacan**)

- Kadrosu Ankara'nın ilçelerinde olup geçici görevle başka yerlerde çalışan personele ilişkin Adalet Bakanı, Maliye Bakanı, İçişleri Bakanı, Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından, Millî Eğitim Bakanı, Bayındırlık ve İskân Bakanı, Sağlık Bakanı, Ulaştırma Bakanı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, Sanayi ve Ticaret Bakanı, Çevre Bakanı, Orman Bakanı, Turizm Bakanı, Kültür Bakanlarından

● İzmir Milletvekili **Muharrem Toprak**'ın, Menemen Devlet Hastanesi inşaatına ilişkin Başbakan'dan

● Edirne Milletvekili **Rasim Çakır**'ın, Türkiye'nin Turizm Değerleri adlı yayında Uzunköprü'nün yer almamasının nedenlerine ilişkin Turizm Bakanından

● Adana Milletvekili **Atilla Başoğlu**'nun, Hükümet Prog-

ramında yer alan ekonomiye canlandırıcı tedbirlerin alınıp alınmadığına ilişkin Başbakan'dan

- Hükümet Programında yer alan dış ticarete yönelik düzenlemelerin uygulanıp uygulanmadığına ilişkin Başbakan'dan

- Hükümet Programında yer alan Türk Cumhuriyetleriyle işbirliği ve ticaretin geliştirilmesi konularında ne gibi tedbirler alındığına ilişkin Başbakan'dan

● İzmir Milletvekili **Muharrem Toprak**'ın, köy enstitüsü sisteminin üniversitelerde uygulanıp uygulanmayacağına ve öğretmenlerin ekonomik durumlarının iyileştirilmesi çalışmalarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından

● Adana Milletvekili **Tacidar Seyhan**'ın, TİKA lojmanlarına ve personeline ilişkin Devlet Bakanından

● Sinop Milletvekili **Engin Altay**'ın, görevden alınan Sinop Millî Eğitim Müdürlüğü Sağlık Eğitim Merkezi Baştabibinin tekrar göreve döndürüldüğü iddiasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından

● Tekirdağ Milletvekili **Mehmet Nuri Saygun**'un, Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğündeki bir personelin göreviyile ilgili bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan

● Adana Milletvekili **Atilla Başoğlu**'nun, vakıf hastanelerinin vergilendirilmesine ilişkin Başbakan'dan

- Acil Eylem Planında yer alan ihracatla ilgili hususlarda yapılan çalışmalara ilişkin Başbakan'dan

● Mersin Milletvekili **Mustafa Özyürek**'in, Millî Görüş Teşkilâtına ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından

● İstanbul Milletvekili **Gürsoy Erol**'un, özürlülerin istihdamına ilişkin Başbakan'dan

- İlköğretim okullarında sigaraya karşı tedbir alınıp alınmadığına ilişkin Sağlık Bakanından

- İlköğretim okullarında sigaraya karşı tedbir alınıp alınmadığına ilişkin Millî Eğitim Bakanından

- Vergi iadesi için toplanan gider belgelerine ilişkin Maliye Bakanından

● Ankara Milletvekili **Yılmaz Ateş**'in, Ankara'daki kaldırım ve asfalt çalışmalarına ilişkin İçişleri Bakanından

● Samsun Milletvekili **Haluk Koç**'un, TRT Genel Müdürü adaylarının seçimine ilişkin Başbakan'dan

● İzmir Milletvekili **Ali Rıza Bodur**'un, Bergama Belediyesinin Jeotermal enerji projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından

- İzmir Milletvekili **K. Kemal Anadol**'un, personel atamalarına ve emekliye sevk edilen personele ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından
- Aydın Milletvekili **Özlem Çerçioğlu**'nun, hayvancılığın geliştirilmesi için kullandırılan kredilere ilişkin Devlet Bakanından
- İzmir Milletvekili **Hakkı Ülkü**'nün, bir Bakanın Özelleştirme Yüksek Kurulu üyeliğinin sona ermesine ilişkin Başbakan'dan
- Konya Milletvekili **Nezir Büyükcengiz**'in, milletvekili lojmanlarının satışına ilişkin Maliye Bakanından
- Tekirdağ Milletvekili **Enis Tütüncü**'nün, TPAO ve yabancı firmaların Trakya bölgesindeki petrol ve doğalgaz üretimlerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından
- Ardahan Milletvekili **Ensar Ögüt**'ün, Fona devredilen bankaların sahiplerine ve devlete olan borçlarına ilişkin Başbakan'dan

MECLİS ARAŞTIRMASI

- Ankara Milletvekili **Mehmet Tomanbay** ve 34 Milletvekilinin, son ekonomik krizlerin nedenlerinin ve sonuçlarının araştırılarak istikrarlı ve sürdürülebilir ekonomi politikalarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
- Denizli Milletvekili **Mustafa Gazalçı** ve 74 Milletvekilinin, 58 inci Hükümet döneminde Millî Eğitim Bakanlığındaki atamalar ve kadrolaşma iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
- Kocaeli Milletvekili **Salih Gün** ve 23 Milletvekilinin, SEKA'nın mevcut durumunun ve sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
- Hatay Milletvekili **Züheyir Amber** ve 42 Milletvekilinin, Asi Nehrinin taşmasının nedenlerinin ve yol açtığı zararların araştırılarak tazmini ve önlenmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
- Edirne Milletvekili **Rasim Çakır** ve 20 Milletvekilinin, Trakya Bölgesindeki çeltik üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
- Tekirdağ Milletvekili **Enis Tütüncü** ve 24 Milletvekilinin, tarım sektöründe tohum üretimi ve tohumculuğun sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
- Niğde Milletvekili **Orhan Eraslan** ve 65 Milletvekilinin, kamyoncuların ve diğer nakliyeciler esnafın sorunlarının araştırılarak çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis

araştırması açılmasına ilişkin önergesi

- Kocaeli Milletvekili **Mehmet Sefa Sirmen** ve 23 Milletvekilinin, İzmit Körfezindeki liman ve iskelelerin mevcut durumları ile yol açtıkları zararların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
- Diyarbakır Milletvekili **Mesut Değer** ve 25 milletvekilinin, futbol karşılaşmalarında meydana gelen istenmeyen olayların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
- Ankara Milletvekili **Mehmet Tomanbay** ve 25 milletvekilinin, Hasanoğlu Beldesindeki Millî Eğitim Bakanlığı yatırımlarının mevcut durumunun araştırılarak tamamlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
- İzmir Milletvekili **Vezir Akdemir** ve 42 milletvekilinin, İzmir-Harmandalı Çöplüğünün yol açtığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
- Malatya Milletvekili **Muharrem Kılıç** ve 25 Milletvekilinin, çöken tünel nedeniyle Malatya-Adana demiryolunda ulaşım yapılamamasının yol açtığı zararların ve onarımın bitirilememesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
- Mersin Milletvekili **Hüseyin Güler** ve 32 milletvekilinin, Mersin Serbest Bölgesinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
- Van Milletvekili **Mehmet Kartal** ve 29 milletvekilinin, Van Gölündeki kirlenmenin önlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
- Çanakkale Milletvekili **Ahmet Küçük** ve 64 milletvekilinin, orman köylülerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
- Ankara Milletvekili **Yakup Kepenek** ve 44 milletvekilinin, yasama dokunulmazlığı konusunda bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi

GENEL GÖRÜŞME ÖNERGESİ

- Ankara Milletvekili **Yakup Kepenek** ve 66 Milletvekilinin, kamu yönetimindeki atamalar konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi.

